

המפתח

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקה
סתימאה דעתיקה
לאתגליא לעתידי-לבא

יו"ס בעז"ה ע"י "מכון אור האורות"
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

האזנה

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

ג'כ"ו 83

פרשת האזינו-שובה | יום הכפורים תשב"א

פרשת האזינו | שבת שובה | הפטרת שבת שובה | עשרת ימי תשובה
יום-הכפורים | ודוי ביום-הכפורים | מפטיר יונה | מתרת יום-הכפורים

לקוטי-תפלות ליום הכפורים

פרשת האזינו

"יערף כמטר לקחי" (דברים לב, ב)

א. ח"א יג, ה; הוספות מפתב"ד רבנו ז"ל
השיך להתורה הזה (נדפס בסוף הספר) - "כד היה
אצטריך עלמא למטרא" (תענית כג:). 'למטרא' - הינו
'לתורה', כמו שפתוב (דברים לב:): "יערף כמטר לקחי".

"כשעירם עלי דשא" (דברים לב, ב)

ב. ח"א י, ח - 'שעורים', זה בחינת (מגלה ז): 'אסתר
ברוח-הקדש נאמרה", כמו שפתוב (דברים לב, ב):
"כשעירם עלי דשא", שהוא לשון 'רוח'. ובשביל זה
"כשבא המן למרדכי, מצאו עוסק בעמר שעורים"
(מגלה טז, וכו'.

"עם נבל ולא חכם" (דברים לב, ו)

"עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו" (תרגום אונקלוס)

ג. ח"א קכג - העקר והיסוד שהכל תלוי בו: לקשר
עצמו להצדיק-שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר
פי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולכלי לנטות מדבריו
ימין ושמאל וכו', ולסלק דעתו פאלו אין לו שום שכל,
בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור וכו'.

וישראל בעת קבלת-התורה היו להם חכמות גדולות - פי
אז היו עובדי עבודה-זרה שביניהם וכו', ולולי שהיו
משליכו מעצמן החכמות, לא היו מקבלים התורה, פי
היו יכולים לכפר בכל חסוֹשֶׁלום, ולא היה מועיל להם
כל מה שעשה משה רבנו עמם. ואפלו כל האותות
והמופתים הנוראים לא היה מועיל להם וכו'.

אך ישראל עם קדוש ראו האמת, והשליכו החכמות,
והאמינו בה' ובמשה עבדו, ועל-ידי-זה קבלו התורה.
והינו שתרגם אונקלוס (על הפסוק דברים לב, ו): "עם נבל
ולא חכם" - "עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו" - פי
עקר 'קבלת-התורה' היה על-ידי 'ולא חכימו', הינו: על-
ידי שהשליכו מאתם כל החכמות.

וזה: 'נב"ל' - ראשי-תבות: 'ל"ב נתיבות' - שהוא
'בכליות התורה', והיא החכמה האמתיות אשר אצלה כל
החכמות בטלים. והינו 'נבל', שהיא בחינת ה'תורה',
הנקראת 'נבלות החכמה העליונה' (בראשית-רבה יז, ה).

ובוא וראה: שעתה מבאר ומישב התרגום הזה שהוא
פליאה גדולה, וכל העולם תמהים עליו, מה ענין תבת
'נבל' לתרגמו על 'קבלת-התורה'. - אך עתה מה נמלצו
לחך דברי התרגום האלו.

ד. חיי-מוהר"ן שנ - אומר: **כל מי שיצית אותי, ויקים כל מה שאני מצוה - בודאי יהיה צדיק גדול יהיה מה שיהיה.** והעקר להשליך שכל עצמו לגמרי, רק כאשר יאמר הוא יקים הכל כמאמרו. ואמר אז ענין **"עם נבל ולא חכם"** (דברים לב, ז), כמבאר בספר לקוטי א' בסימן קכ"ג.

"בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם" (דברים לב, ח)

ה. התורה "רב לכם" בהוספות מנתביד רבנו ז"ל (נדפס בסוף הספר) - השם-יתברך נתן מתנה לישראל, שנקראו **"עליון"**, וכמו שכתוב (דברים כו, יט): **"ולתתך עליון על כל גויי הארץ"**.

וכשחרבה ירושלים - אזי בחינת **"עליון"** בגוים. וזהו שכתוב (שם לב, ח): **"בהנחל עליון גוים"**. דהינו: שבחינת **"עליון"**, בגוים - מחמת שנתפרדו מהקדושי ברוך-הוא. זהו (שם): **"בהפרידו בני אדם"** - שבני-אדם הנפרדים מהשם-יתברך מחמת הגדלות והפניה שלמד בה, ועל-ידי-זה חרבה ירושלים - אזי אותו בחינת **"עליון"**, בגוים.

"יצב גבלת עמים למספר בני ישראל" (דברים לב, ח)

ו. ח"א קא - יש ע' אנפין נהירין, וע' אנפין חשוכין. כי יש שני כחות, **"זכה, נעשה לו סס-חיים"**. לא זכה, נעשה לו **"סס-מות"** (יזמא עב). 'סס-חיים' הוא אנפין נהירין. 'סס-מות' הוא אנפין חשוכין.

כי כל מה שאדם משיג בשכלו, הוא בחינת אנפין נהירין. ומה שאינו משיג, הוא בחינת אנפין חשוכין. - וכשזוכה לעין בתורה, עד שמשיג חכמות התורה, שאזי הוא בבחינת אנפין נהירין, אז נכנעין המדות והתאוות של העכו"ם שנגאחזין בבחינת אנפין חשוכין.

וזהו בחינת (דברים לב, ח): **"יצב גבלת עמים למספר בני ישראל"**. **"למספר"** - הוא לשון 'ספיר ונהיר', בחינת (שמות כד, י): **"לבנת הספיר"**. הינו: אחר אנפין נהירין, שהם בחינת **"מספר בני ישראל"**, אחריהם: **"יצב גבולות עמים"** - שהם בחינת אנפין חשוכין.

"יעקב חבל נחלתו" (דברים לב, ט)

ז. ח"א נד, בסוף - **"איתו אשלי ומושחו"** [תביאו חבלים ותמדדו] (בכורות ח). הינו: עקר עלית הקנשה, על-ידי השמחה. - ולעתיד בצאת ישראל מהגלות בשמחה, כמו שכתוב (ישעיה נה, יב): **"כי בשמחה תצאו, ואז יכלו הקלפות לגמרי"**.

וזה: **"איתו אשלי"** - הינו: על-ידיכם ועל-פרחכם יתבטלו הקלפות, כי אתם בעצמכם תביאו את בית ישראל מהגלות - הנקראים **"אשלי"**, הינו: **"חבל**

נחלתו" (דברים לב, ט). כמו שכתוב (ישעיה סו, כ): **"והביאו את אחיכם בית ישראל"** - שכל אחד ואחד מהעכו"ם יביאו בידם את בית-ישראל מהגלות, על-ידי רבוי השמחה שיהיה בעת הזאת וכו'. ועל-ידי השמחה יתבטלו הקלפות, בבחינת (שמואל-ב ח, ב): **"וימדדם בחבל הששב אותם ארצה"**. וזה: **"מושחו"** - הינו ה'מדידה' לכלות אותם.

ח. ח"ב עא - **"חבלים נפלו לי בנעמים, אף נחלת שפרה עלי"** (תהלים טז, ו). **"חבלים"** - הינו: ה'מחין של חוץ-לארץ' שהם בחינת **"חובלים"** - הם נופלים בנעמים, הינו ב'מחין של ארץ-ישראל' שהם בחינת **"נעם"**, כדי להתקן על-ידי-זה.

וזהו: **"אף נחלת שפרה עלי"**.

"נחלת" - זה בחינת **"יעקב"**, בחינת (דברים לב, ט): **"יעקב חבל נחלתו"**, בחינת **"צדקה"**.

"שפרה" - זה בחינת **"יוסף"**, בחינת (בראשית לט, ו): **"ויהי יוסף יפה תאר"** וכו'.

"יפה תאר" - זה בחינת (שמואל-א טז, יח): **"יפה תאר הנאמר ב'דוד, ודרשו (סנהדרין צג): "איש תאר"** (שם), **"שמראה פנים בהלכה"** - הינו בחינת **"מחין"**, בחינת **"נעם"**, **"שמנעימים בהלכה"** (סנהדרין כד).

ועל-ידי שתי בחינות אלו **"יעקב ו'יוסף"**, שהם בחינת **"נחלת שפרה"**, על-ידי-זה נעשה ה'הולדה', שאז ה'חובלים' נופלים ב'נעמים'.

וזה: **"יעקב חבל נחלתו"**. **"חבל"** - זה בחינת **"חובלים"**, שנתתקנים על-ידי בחינת **"יעקב"**, בחינת **"צדקה"**, כמו שכתוב (תהלים צט, ד): **"משפט וצדקה ביעקב אתה עשית"** - שעל-ידי ה'הולדה' - שעל-ידי-זה נתתקנים ה'חובלים', ה'מחין של חוץ-לארץ'.

וזה בחינת **"חבלי לדה"** - בחינת **"חובלים"**, שנתתקנים על-ידי ה'לדה'. גם זהו בחינת **"שפרה"** הנ"ל - בחינת **"שפיר ושליא"** (בכורות פ"ג מ"א), בחינת **"הולדה"** (עין בפנים כל הענין).

"כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף" (דברים לב, יא)

ט. ח"א נט, ב'ד"י - על-ידי **"שבח הצדיקים"**, כשמשבחין ומפארין את הצדיקים, על-ידי-זה נתרומם הדעת - בבחינת (דברים לב, יא): **"כנשר יעיר קנו"**.

"נשרא - דא רוחא" (תקוני-זהר קל"ט), דא בחינת **"צדיק"**, בבחינת (במדבר כז, יח): **"איש אשר רוח בו"**.

"יעיר קנו" - שהוא מעורר המחין מ'תרדמותו', מבחינת **"מחין דקטנות"**, מבחינת **"שנה"**.

"קנו" - דא "קנה חכמה קנה בינה" (משלי ד, ה), שהם ה'מחין'.

ולתקן כל העברות בפרטיות - הם רבים מאד וכבד על האדם, ואי אפשר לתקן אותם וכו', בכך צריך לתקן 'כלליות הגידים', תקון הברית. ואז נתתקן ממילא כל הלאוין שעבר, ונמשך להם 'לבנונית' וכו'.

ועל ידי תקון כלליות הגידין - נתרוםם ה'מחין', בבחינת: "פנשר יעיר קנו".

"נשרא - דא רוחא", שהוא 'כלליות הגידין', בחינת (יהושע ב, יא): **"ולא קמה עוד רוח באיש".**

"יעיר קנו" - שהוא מעורר "קנה חכמה קנה בינה", מבחינת 'שנה'.

"על גוזליו ירחף" - שהוא 'מרחף' ומגן על ה'מחין' שהיו מתחלה 'נגזלין', בבחינת (משלי כה, כד): "גוזל אביו ואמו", הם ה'מחין'.

וזו עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים - הינו על ידי תקון הברית - בבחינת (שמות יט, ד): **"ואשא אתכם על פנפי נשרים, ואבא אתכם אלי".** 'נשרא' זה 'תקון הכללי' כנ"ל, הינו 'תקון הברית'. על ידי זה דיקא (שם): **"ואבא אתכם אלי" - שנתקרבו אליו יתברך.** כי עקר ה'התקרבות להשם יתברך, הוא על ידי 'תקון הברית'.

"ירכבהו על במתי ארץ" (דברים לב, ג)

י. ח"א נז, ד - "והרכבתיה על במתי ארץ" (ישעיה נח, יד) - "במתי ארץ", הם 'אברהם ויצחק'.

"וישמן ישראל ויבעט שמנת עבית" (דברים לב, טו)

יא. ח"א ו, ו - "אמר רבה בר בר חנה: זימנא חדא הוה אזלינן במדברא, וחזינן הני אוזי דשמיטן גדפיהו משמניהו, וקא נגדי נחלי דמשחא מתותיהו. ואמינא להו: אית לי מניכו חולקא לעלמא דאתי. חדא דליא לי אטמא, וחדא דליא לי גדפא" וכו'. [פעם אחת היינו הולכים במדבר, וראינו אוזים שנוצותיהם היו שמוטות מרב שמן, ונחלי שמן נמשכו מתחתיהם. ואמרתי להם: האם יש לי מכם 'חלק לעולם הבא?!' - אחד הרים גרף לעברי, ואחד הרים לעברי פגדא]. (בבא בתרא עג:).

שהלך לחקור במדה הטובה של ענוה, שאדם משים עצמו במדבר לדוש, שהכל דשין עליו. **"וראה חכמים",** וזה בחינת 'אוזי', כמו שאמרו חז"ל (ברכות טז:): **"הרואה אוז בחלום, יצפה לחכמה".**

"דשמיטן גדפיהו" - פרש רש"י: "נוצות" - זה בחינת 'מחלקת ובזיונות', כמו שכתוב (דברים כה, יא): "פי ינצו

אנשים" - הינו: שאין משגיחין על 'מחלקת ובזיונות' שמבזין אותן, ו"שומעים הרפתן ואינם משיבים" (שבת פח: יומא כג. גיטין לו:). ועל שם ה'שתיקה' נקראים 'חכמים', כי "סיג לחכמה שתיקה" (אבות פ"ג מ"ג). וזה לשון "דשמיטן", כמו שכתוב (דברים טו, ב): **"שמוט כל בעל משה ידו" - הינו: שלא יתבע עלבונו.**

וזו פרוש: **"משמניהו" - מלשון (דברים לב, טו): "שמנת עבית" - כלומר: מחמת שאוחזין עצמן בבחינת "שמנת עבית" - בשביל זה שומעין הרפתן ואינם משיבים, כי זה עושין בשביל תשובה על עוונותם, כמו שכתוב (שם): "וישמן ישראל" - בחינת (ישעיה ו, י): **"השמן לב כו', ואזניו כו', פן יראה כו' - שה'תשובה' צריך להיות בשלשה תנאים אלו.****

"ונגדי נחלי דמשחא מתחותיהו" - הינו: על ידי ה'שתיקה', זוכין לכבוד אלקי', שהוא בחינת 'שמן' וכו'.

"צור ילדה תשי" (דברים לב, יח)

יב. ח"א נא, ז - לפעמים יש שהמחין והשפע אלקי הוא בהעלם, בבחינת 'עבור', ואז 'יפה צעקה לאדם' (ראש השנה טז:), בין בתפלה בין בתורה, כשנתעלם המחין - פי 'העלם', הינו 'עבור', זה בבחינת (דברים לב, יח): **"צור ילדה תשי", כמו: **"וכח אין ללדה" (מלכים ב, יט, ג; ישעיה לו, ג) - כמו אשה 'שתשה' בחה מלידה, ובשעה שהיא פורעת לילד ראמת 'שבעין קלין', ואז מולדת (זהר פנחס רמט:). וזה 'שבעין קלין' הם בחינת 'שבעה קולות' שאמר דוד על המים (תהלים כט), שכל אחד כולל מעשר.****

וה'צעקה' שאדם צועק בתפלתו ובתורתו כשנסתלקין המחין בבחינת 'עבור', אלו ה'צעקות' הם בחינת 'צעקת היולדת' - והקדוש ברוך הוא שהוא 'יודע תעלומות' של המחין איך נתעלמו, הוא מאזין 'צעקתנו'. וה'צעקה' הוא במקום 'צעקת השכינה', כאלו השכינה צועקת, ואז מולדת המחין.

וזו בחינת (במדבר יב, יד): **"תפלם שבעת ימים".** **"שבעת ימים" - זה בחינת 'שבעה קולות' של דוד כנ"ל, שהם 'שבעין קלין' הנ"ל, שצריך לצעק כדי להוציא 'אור הפנים' מהעלם אל הגלוי. וה'גלוי' זה בחינת 'לדה'. ואז אחר הלדה, "דם נעבר ונעשה חלב" (בכורות ו: נדה ט). וזה בחינת: **"תפלם" - פי ה'כלמה', "אזל סומקא ואתי חורא" (בבא מציעא נח:), הינו: "דם נעבר ונעשה חלב".****

וזו: **"צור ילדה תשי" - ראשי תבות של: 'צעקתנו יודע תעלומות' (תפלת אנא בכת). - וזה: 'תשי" - ראשי תבות של: 'תפלם שבעת ימים'.**

"פי גוי אבד עצות המה, ואין בהם תבונה" (דברים לב, כח)

יג. ח"ב ה, ג - העקר הוא האמונה, וצריך פלא אחד לחפש עצמו ולחזק עצמו באמונה וכו'.

יד. וצריכין לחתר ולמצא המים שמשם גדלה האמונה. ואלו ה'מים' הם בחינת 'עצות', שמשם גדלה האמונה וכו'.

ולדלות ולגלות ה'מים', דהיינו העצות - לזה צריכין 'איש תבונות', בבחינת (משלי כ, ה): **"מים עמקים עצה בלב איש, ואיש תבונות ידלנה"**.

וזה שפתוב (דברים לב, כח): **"פי גוי אבד עצות המה, ואין בהם תבונה"** - פי כשאין 'תבונה', עצתו אבודה - פי 'התגלות העצה', על-ידי 'איש תבונה' כנ"ל. [שמעתי מפירוקדוש פשגלה התורה הנוראה הנ"ל: "אז מען מוז דעבינוין [לחתר] דאס וואסער וואס פון דארט וואקסט אמונה וכו' (עלים לתרופה, יום ב חקת תר"ב)].

טו. שיחות הר"ן רלח - שמע אחד שהתפלל תפלת ערבית ואמר במהירות אלו התבות: **"ותקננו בעצה טובה מלפניך"**.

וענה רבנו ז"ל ל לזה שעמד אצלו: **"הראית שזה חוטף במהירות אלו התבות וותקננו בעצה טובה" וכו'!** - הלא אלו התבות צריכין להתפלל בהתעוררות גדול ובכונה גדולה מעמקא דלבא מאד, כי זאת היא תפלה יקרה מאד מאד, כי מאד צריכין לבקש רחמים מהשם יתברך: שנוכח שיתן לנו השם יתברך 'עצה טובה', שנוכח לידע איך להתנהג" וכו'.

ודבר זה מובן מאד לכל מי שרוצה לכנס בעבודת-השם - שצריכין לבקש מאד מהשם יתברך על זה: שנוכח ל'עצה טובה' מלפניו יתברך.

"פי אשא אל שמים ידי" (דברים לב, מ)

טז. ח"א נו, ט - לבוא למחלקת לשם-שמים, צריך לזכור ולטהר את ה'שמים' וכו' - והיא על-ידי 'אנחה' באמת.

פי יש בלב רוח-הדופק, והוא נושא עליו כל הלחות וכל הדמים וכו'. והוא הולך ונוקש בכל האיברים, ועל-ידי זה מנענע ומנשב ומנפץ אותם מן העפוש, שלא יתעפשו ולא יתקלקלו, כמו הרוח המנשב בים וכו'. ועקר נשוב ה'רוח הדופק', בה'ידיים', כי מחמת שהידיים עסקניות, צריך לנשב ולנפץ אותם ביותר וכו'.

וכשהאיברים כבדים - אזי מכבידין יותר על ה'רוח הדופק', ונחלש עוד יותר, ונעשים האיברים כבדים עוד יותר. ועל-ידי-זה נחלש ה'רוח-הדופק' עוד יותר ויותר, וכן חוזרת חלילה, עד שיוצאת נפשו חס-ושלום.

ועל-ידי ה'אנחה' - הוא מחיה ומבריא ה'רוח הדופק', וחוזר ומנשב כסדר בכל האיברים, ובפרט בה'ידיים', ועל-ידי-זה מזכך את ה'שמים' - פי ה'ידיים', הם בחינת 'שמים', 'אש ומים', בחינת 'יד ימין ויד שמאל'.

וזה בחינת (דברים לב, מ): **"פי אשא אל שמים ידי"** - שצריך לשא את ה'ידיים', שיהיה נעשה מהם בחינת 'שמים' כנ"ל.

וכשמזכך את ה'ידיים', בחינת 'שמים', על-ידי 'אנחה' - אזי הוא בחינת 'מחלקת לשם-שמים' וכו' (ענין בפנים באריכות).

"ותאחו במשפט ידי" (דברים לב, מא)

יז. ח"א נה, ג-ד-בסוף - הרשעים ממשיכים בחינת 'דע-עין'. והאדם נצול מ'דע-עין' הזה, על-ידי 'למוד זכות' שלמד על הרשע. כי גם הקדוש-ברוך-הוא מלמד זכות על הרשע, בשביל להציל הצדיק מ'דע-עין' של הרשע. וזה שאמרו חז"ל (שם): **"ולא עוד אלא שזוכה בדין, שנאמר (תהלים י, ה): מרום משפטיך מנגדו"**.

כי לסלק הדין והמשפט, צריך לזה 'התגלות היד', בבחינת (דברים לב, מא): **"ותאחו במשפט ידי"** - שלא לשלט על הרשע.

וכשנתגלה 'יד ה'" - אזי נעשה 'צל', שבו נתכסה הצדיק מארס של ה'דע-עין', בבחינת (ישעיה נא, טז): **"ובצל ידי כפיתיד" וכו'.**

ועל-ידי מה נתגלה 'יד ה'", על-ידי בחינת: **"ותאחו במשפט ידי"**, בחינת: **"מרום משפטיך" כנ"ל** - פי על-ידי 'צל' הזה, כהו מאור עיני הרשע, ונתחזק מאור עיניו של הצדיק וכו'.

ועל-ידי חזוק הראיה של הצדיק, שרואה צדקת השם, שהקדוש-ברוך-הוא מצדיק את הרשע במשפט - נתחזק אמונתו ויכול להתפלל.

וזהו (במדבר יט, ב): **"אדמה תמימה"**. 'אדמה', דא גזרת דינא. תמימה, דא שור תם, דינא רפיא" (זהר חקת קפ:). הינו: שרואה שהקדוש-ברוך-הוא מחליש פח הדין, בבחינת: **"ותאחו במשפט ידי"**.

יח. ח"א נט, ה - ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות" (ישעיה נו, ה). **"יד ושם" דינא, בזכות 'שמירת שבתות', הינו 'עגולא ורבויעא'** (הקדמת הזהר ה:). **"יד' בחינת 'רבויעא', בחינת 'משפט', בבחינת (דברים לב, מא): "ותאחו במשפט ידי". 'שם' זה בחינת 'עגולא' וכו'.**

יט. ספורי מעשיות מעשה יג מהשבועה בעטלענדס בסוף - ענין ה'חצים' (בהפעטלער בלא ידים), שיש לו כח בהידים להחזיר החצים - זה בחינת (דברים לב, מא): "ותאחז במשפט ידי". וכמו שפרש רש"י: "בשריודם זורק חץ ואינו יכול להחזירה, והקדוש ברוך הוא זורק חץ ומחזירה".

"מראש פרעות אויב" (דברים לב, מב)

כ. ח"א סז, ו - עקר יניקת האויבים, הוא מן ה'מביני מדע', דהינו מן ה'מח', בבחינת (דברים לב, מב): "מראש פרעות אויב".

הינו: שמן המח שבראש - משם נתגלין כל האויבים והשונאים. כי יש בהמח מותרות, שמן אלו ה'מותרות' שבמה, יוצאין השערות, וממם יונקים האויבים, והם יונקים עד שפלה כל ה'מותרות' שבמה, ואזי אין להם יניקה, ונופלים.

"כי לא דבר רק הוא מכס" (דברים לב, מז)

כא. חיי מוהר"ן, הקדמה - מי שחפץ באמת, יכול למצא ברב השיחות, דברים נפלאים, וכמה וכמה התעוררות נפלא לעבודת השם יתברך, וכמה עצות, וכמה וכמה התחזקות שיתחזק האדם מאד לבל יתיאש עצמו בשום אופן, וכיוצא בזה. **"כי לא דבר רק הוא מכס"** (דברים לב, מז), **"ואם רק הוא מכס"** (ירושלמי פאה פ"א ה"א).

כי אפלו דבורים פשוטים של רבנו ז"ל הגדול והקדוש, הם פותחים אור גדול, ויש להם כח גדול לעורר כל העולם לעבודתו יתברך, אשר זה היה כל מגמת רבנו ז"ל, כל ימי חייו הקדושים.

"על אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל במי מריבת קדש מדבר צו, על אשר לא קדשתם אותי בתוך בני ישראל. כי מנגד תראה את הארץ, ושמה לא תבוא" (דברים לב, נ"א-נ"ב)

כב. ח"א מח - צירי זה בחינת: "וייצר" (בראשית ב, ז) - "יצירה לטב יצירה לביש, יצירה לשכר יצירה לענש" (זהר בראשית כז, ברכות סא), בחינת 'דין ורחמים'. בחינת 'בינה' ששם נוצר הולד וכו'. והיא בחינת 'ספה', כמו שכתוב (תהלים קלט, יג): **"תספני בבטן אמי". והיא בחינת 'כח התפלה', מה שמתפללין בכה וכו'. וה'חסד' הוא בחינת 'ספה', בחינת "חבוק יד ימין" (זהר פנחס ריד; וכו'.**

אבל הדבורים שאינם קדושים - גורם שנתעורר ספת נוצרים, ספת עפוי"ם, שהוא חבוק דסטרא-אחרא' וכו'.

ועקר ארץ ישראל - על ידי "כח מעשיו" וכו' (תהלים קיא, ו; רש"י בראשית א, א). **אבל כש'כח' הזה, הינו בחינת 'ספה', נפגם - אזי גוברים אמות העולם, ימין שקר, ונעשה מ"רבי" "ריב" וכו'.**

וזו פרוש (דברים לב, נא): **"במי מריבת" - זה בחינת 'מי החסדים', בחינת 'ספה', שמצלת מריב לשונות, כמו שכתוב (תהלים לא, כא): "תצפנם בספה מריב לשונות".**

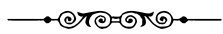
"קדש" - תרגומו: "רקם", לשון 'רקם וציר', בחינת 'צירי', שממנו יצירת הולד'.

"מדבר צין" - לשון "ציני הר הברזל" (ספה לב), לשון 'תמרים' (שם), לשון 'תמורה' ו'חלופה'.

פרוש: **"כי הקדוש ברוך הוא צנה להם שיידברו אל הסלע, כדי שילמדו ישראל קל-זחמר על שכר וענש",** כפרוש רש"י (כאן בדבור המתחיל על אשר לא קדשתם אותי). **והם פגמו בה'דבור', ונרמו חסיו שלום התגברות של הריב לשונות, ונרמו ה'תגברות ימין שקר', כמו שכתוב (תהלים קמד, ח"יא): "אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר" וכו'.**

וזו פרוש: **"צין", לשון 'תמורה', תמורת קדש, תמורת צירי, תמורת ספה דקדשה - נעשה ספה בקלפה חסיו שלום.**

ובשביל זה ענשם (דברים שם, נב): **"כי מנגד תראה ושמה לא תבוא" - כי ארץ ישראל הוא מ'כח מעשיו' (עין בפנים).**

שבת שובה

א. חיי מוהר"ן א"ב - התורה "קרא את יהושע" בסיומן ו'. אמר ב'שבת-תשובה' שאחר ראש השנה בברסלב שנת תקס"ג. והוא היה ראש השנה הראשון לשיבתו פה ולהתקרבותי אליו.

ובשעת אמירת התורה, לא דבר כלל מענין 'פונת אלול', רק אחר-כך פשגמר אמירת התורה הזאת, אחר שהתפלל ערבית והבדיל, חזר ודבר מהתורה הזאת כדרכו תמיד. ואז ענה ואמר לאנשים חשובים זקנים שישבו אצלו אז שהיו מתפללים מתוך סדור האר"ז"ל: **"תאמרו לי איך מרמז בהתורה הנ"ל כל הפונות של אלול!"**

והחרישו ולא ענו - כי באמת אי-אפשר בשום אופן להבין מעצמן סוד ה'פונות של אלול', איך מרמזים בהתורה הנ"ל.

הפטרת שבת שובה

"שובה ישראל עד ה' אלֵקִיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעוֹנֶיךָ"

(הושע יד, ב)

א. ה"א נב, יא - לעלות מדרגא לדרגא, צריך 'ירידה' תחלה, שהיא המכשול. כי לעתיד יהיה כלו תשובה, ועליידי ה'תשובה' 'זדונות נעשין זכיות' (יומא פו:), ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה.

וְזֶה (הושע יד, ב): **"שובה ישראל וכו', כי כָשַׁלְתָּ בְּעוֹנֶיךָ"** - הינו: עליידי ה'תשובה, יהיה נעשה מה'עברות' - בחינת 'מכשלה', שהוא ה'תורה', בחינת (ישעיה ג, ו): **"והמכשלה הזאת תחת ידך"**, "אלו דברי תורה, שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם" (שבת קכ. חגיגה יד. גיטין מג.).

"קחו עמכם דברים, ושובו אל ה',

אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב" (הושע יד, ג)

"איני מבקש מכם אלא דברים" (יומא פו: שמות דברה לה, ד)

א. ה"א ד, ג - אי־אפשר להשיב ה'מלוכה' להקדוש־ברוך־הוא, אלא עליידי 'ודוי־דברים' לפני תלמיד־הכם, עליידי־זה מתקן ומעלה בחינת 'מלכות' לשרשה.

וְזֶה פְרוּשׁ (הושע יד, ג): **"קחו עמכם דברים"** - זהו 'ודוי־דברים', זה בחינת 'מלכות', כמו (סנהדרין ת.): "דבר אחד לדור". 'דבר', לשון 'מנהיג' ו'מושל'.

"ושובו אל ה'" - שיתקנו ויעלו את ה'דברים', את בחינת 'מלכות', בחינת 'אלקים'. **"אל ה'"** - הינו: **"בה' אהלל דבר, באלקים אהלל דבר"** (תהלים נו, יא) - הינו: שידע שכל מארעותיו כלם לטובתו, ויברך על כל הדברים: **'הטוב והמטיב'.**

ב. ה"א נח - במה שפגם יתקן, הינו: 'ודוי דברים', כמו שאמר הכתוב (הושע יד, ג): **"קחו עמכם דברים"** - שיתודה תמיד בכל לבו **"נכח פני ה'"** (איכה ב, יט). אזי: **"ושובו אל ה'"** (הושע שם), שישוּבו כל הדברים שפגם, אל שרשו. וזהו בחינת 'יחוד קדשא־בריהוּא' ושבִינתה' - כי מיוחד ה'דבור' שהוא בחינת ה'שכינה' - **"אל ה'."**

ג. ה"א קנח - עליידי 'ודוי דברים' נתתקן 'עולם הדבור', במבאר במקום אחר (ה"א עח הנ"ל). כי פגם החטא בנפש, והנפש הוא בחינת ה'דבור' וכו', ועליפן צריך להתודות בדבורים דוקא, לתקן ולכנות פגם הדבור, כמו שכתוב (הושע יד, ג): **"קחו עמכם דברים ושובו אל ה'."** ועליידי שנתקן ונגנה הדבור עליידי 'ודוי דברים' - נעשה 'יחוד קדשא־בריהוּא' ושבִינתה' וכו'.

וצוה להביא לפניו 'סדור הארז' ל', ופתח אותו והראה לפניהם ה'פונות של אלול'!

ואחר־כך פתח פיו הקדוש והנורא, והתחיל לגלות פלאות: איך כל ה'פונות של אלול', מרמזים שם בדרך נפלא ונורא מאד, במבאר מזה בספר.

אבל אי־אפשר לציר בכתב - את השעור שבבלב, את כל הנעימות והנפלאות תמים דעים שהרגשתי אז, בעת שזכיתי לשמע כל זה.

ב. חיי־מוהר"ן יב־גנט - בהיותו בדרך, נפטרה בתו הקטנה מרת פיגא ז"ל. ובבואו לביתו, העלימו ממנו ולא הודיעו לו כלל וכו'. וגם בדרך קדם בניסתו לעיר הבינו מדבריו: **"שהוא יודע ברוח־הקדש שנסתלקה"**. ואחר־כך כשנכנס לביתו שאל וחקר את בני־ביתו, והעלימו ממנו, ולא נהג אבלות כלל, ולא נודע לו מפי אדם עד אחר ראש־השנה, ואז נהג שעה אחת אבלות פדינא וכו'.

ובשבת תשובה שאחריו (שנת תקס"ה) - היינו מספקים אם נזכה שייכנס אלינו מחדרו לישב עמנו בסעדה־שלישית לגלות לנו תורה - כי לא היה דרכו לישב עמנו בסעדה־שלישית, כי אם בעתים ידועים.

והיינו עומדים ומצפים סמוך לחדרו. ובתוך־כך פתח פתאם הדלת מחדרו בבקלה גדולה, וכל האנשים אשר עמדו שם בסמוך, נפל עליהם פחד גדול, ונגהלו ונשתוממו מאד.

וקרא בתחלה שתבוא אצלו בתו הגדולה, ונכנסה תכף לחדרו. והתחיל לדבר עמה מענין פטירת בתו הקטנה ז"ל, והתחילה שוב להכחיש ולהעלים, ואמר: **"הלא כבר אני יודע האמת!"** - והכרח להגיד לו בפרוש.

ולא נכנס מחמת זה לסעדה־שלישית, ונהג שעה אחת אבלות במוצאי־שבת.

ואחר־כך נכנס אצלנו לביתו הגדול, ודבר עמנו בדרך. ואז שאל לאחד: **"אם בכה בראש־השנה!?"** - ואמר אזי: **"שעקר הבכיה כשהיא מחמת שמחה!"** - וגלה אז ענין הנפלא **"בשמוך יגילון כל היום"** (תהלים פט, יז), שהוא ראש־יתבות: **"בכי"ה' במבאר בסימן קע"ה.**

ג. שיחות־הר"ן קנו - ליל מוצאי־שבת תשובה שנת תק"ע לפ"ק, דברו ממישיח. כי היה מפרסם שאמרו: שבשנה זו יבוא. ודעתו לא היתה נוטה לזה.

ד. ח"ב ב, ד - יש דבור של תשובה, בחינת (הושע יד, א): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'". [ב'לקוטי-עצות, תשובה כח: הינו: שצריכין להרבות בדבורים מאד, עד שישפך שיחו כמים לפני השם-יתברך, שיזכה לתשובה באמת].

וזוהו בחינת (שמות ד, י): **"גם מתמול"** - בחינת דבור של תשובה, כמו שפתוב (תהלים צ, ג-ד): **"ותאמר ושובו בני אדם, כי אלה שנים בעיניך פיוס אתמול"**.

ה. ח"ב עט (ראשי-פרקים של רבנו ז"ל) - **"קחו עמכם דברים ושובו"** (הושע יד, א). **"מאבני המקום"** (בראשית שם), **אבנים אותיות** (ספר יצירה), **"מראשיתיו"** (בראשית שם), **מחשבה מברר הכל**.

[באור מזהרנות ז"ל: **"וישכב במקום"** (בראשית כח, יא). ואיתא (תקוני-זהר לד): **"שתבת וישכב" הוא בחינת "יש כ"ב"** [אותיות] - הינו: **"כ"ב אתון דאורייתא, שמהם כל הדבורים**.

וזוהו מרמז על תשובה, בחינת (הושע יד, א): **"קחו עמכם דברים ושובו"**.

וזוהו (בראשית שם): **"מאבני המקום"** - **אבנים אותיות** (ספר יצירה). הינו: אותיות הדבורים, שהם בחינות תשובה, בחינת: **"קחו עמכם דברים ושובו"**, כנ"ל.

וזוהו (בראשית שם): **"מראשיתיו"** - **מחשבה מברר הכל**. פי עקר תקוון התשובה, הוא על-ידי קדשת המחשבה, שמבררת ומתקנת כל הפגמים, פי **"בלם במחשבה אתבררו"** (זהר פקודי רנד:).

ו. לקוטי-הלכות, קריאת שמע ה, יח - עקר ההתרחקות מהתשובה הוא, מחמת שצריכין שאנו נתעורר לשוב אליו, וההתעוררות בראוי קשה מאד וכו'.

אבל פשיודעים ומאמינים בהאמת, שהשם-יתברך בזהר בזה בעצמו, שיהיה רצוננו וחפצנו תמיד להתקרב אליו, ושאין אנו צריכין רק לקח דברים ולשוב אליו, כמו שכתוב (הושע יד, א): **"קחו עמכם דברים ושובו אל ה'"**, ודרשו רז"ל (יומא פו: שמות-רבה לח, ד): **"איני מבקש מכם אלא דברים"**. ובאמת גם הדבורים בעצמו ממנו יתברך, רק שאנו צריכין להשתדל, לקח אותם עמנו, ולדבר בהם לפניו יתברך.

וזוהו: **"קחו עמכם דברים"** - **"קחו" דיקא** - הינו: שהדברים כבר מוכנים מאתו יתברך, והשם-יתברך מבקש: שנקח אותם עמנו לשוב אליו על-ידי-זה, וכמו שמפרש ומלמד אותנו שם איד נאמר לפניו, כמו שכתוב שם: **"אמרו אליו כל תשא עון" וכו'.**

ומי שידע כל זאת באמת - בודאי בקל ישוב להשם יתברך מפל מקום שהוא, אפלו אם יעבר עליו מה - פי תמיד יוכל לקח דבורים מאתו יתברך אם ירצה, עד אשר סוף כל סוף ישוב אליו וירחמהו.

ז. לקוטי-הלכות, חדש ד - "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'" (הושע יד, א) - **"עמכם דיקא, במקום אשר אתם שם, אפלו במקומות נמוכים ומגשמים מאד, אדעל-פי-כן: "קחו עמכם דיקא - דברים"**.

ועל-ידי-זה: **"תשובו אל ה'"** - פי כל זמן שיהיה **"עמכם דברים"** - בודאי יש לכם תקנה תמיד לשוב אל השם. וכמו שפתוב במדרש (שמות-רבה לח, ד) על פסוק זה: **"איני מבקש מכם אלא דברים"**.

וזוהו (שם שם, ב): **"שובה ישראל עד ה' אלקיך פי כשלת בעונך"** - שהעונות יהיה נחשבין לשגגות, כמו שאמרו רז"ל (יומא פו:).

וזוהו: **"קחו עמכם דברים"** - הינו כנ"ל: שאפלו במקומכם אשר אתם שם, תדברו דבורים קדושים. ונתהפכין העונות לשגגות.

ואחר-כך בקל מעלין אותן לטוב גמור, בכח הצדיק הגמור. וזוהו: **"אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב"** - שאחר-כך מבקשין: שהשם-יתברך ישא ויסלח לנו כל העון לגמרי, בבחינות: **"כל תשא עון"**, שפרש רש"י: **"שפרושו כמו כל עון תשא"**. הינו: שכל העון ישא וימחל לגמרי. וזוהו: **"וקח טוב"** - שיתהפך לטוב גמור.

"ונשלמה פרים שפתינו" (הושע יד, א)

ח. ח"א נה, ה - "פרה" (במדבר יט, ב) - זהו בחינת 'תפלה, בחינת (הושע יד, א): **"ונשלמה פרים שפתינו"**.

"ארפא משובתם" (הושע יד, ה)

ט. ח"א נו - אי-אפשר להתפלל בשכל צח, עד שישוב ב'תשובה שלמה' על חטאיו, כמו שפתוב (דברים ל, ו): "ומל ה' את לבבך". ותרגומו: **"ויעדי ה' ית טפשות לבך"**.

ובאיזה תשובה נאמר? - ב'תשובה מאהבה, שלא ישאר שום רשם כלל. כמאמר חז"ל (יומא פו:): **"(כתיב, ירמיה ג, כב) 'שובו בנים שובבים' (וכתיב, ירמיה שם; הושע יד, ה) 'ארפא משובתם' - דקשה: 'שובבים' משמע, דמעקרא בלא שום רשם. 'ארפא' משמע, שישאר רשם"**. ומשני: **"פאן מאהבה, פאן מיראה"**. פי 'מאהבה' אין נשאר שום רשם, ויש לו 'שכל צח', ויכול להתפלל בלי עיון, ובכל יום ויום יכול להתחדש מחו.

"פי ישרים דרכי ה', וצדיקים ילכו בם,

ופשעים יפשלו בם" (הושע יד, י)

י. ח"א א - על-ידי ה'תורה, נותן פח ל'מלכות' דקדשה, ואזי נופל ונתבטל 'מלכות-הרשעה', כמו שכתוב (הושע יד, י): **"פי ישרים דרכי ה', צדיקים ילכו בם, ופשעים יפשלו בם" - הינו: על-ידי "דרכי ה'"**

היגו ה'תורה' - על-ידי-יזה הצדיקים שדבקים ב'מלכות' דקדושה, הם נתחזקים ומקבלים פח על-ידי-יזה. "ופשעים יפשלו בם" - בחינת 'מלכות-הרשעה', בחינת ה'יצר-הרע', שנופל ונכנע על-ידי ה'תורה'.

יא. ח"א לו, ה - התורה יש לה שני פחות: להמית ולהחיות, כמו שאמרו (יומא עב: קדושין ל: על דברים יא, יח): "ושמתם - זכה, נעשית לו סם-חיים" וכו', וכתב (הושע יד, י): "ישירים דרכי ה', צדיקים ילכו בם" וכו'. כן התורה של הצדיק, לכל-אחד כפי תפיסתו. יש אדם שנעשה לו נשמה חדשה מהתגלות התורה, ויש אדם שהוא חסין-שלום להפוך, כמו שכתוב: "צדיקים ילכו בם", הכל לפי הפלי שלו, כפי תפיסתו, תפיסת המחין שלו וכו'.

וזה הוא כלל גדול: כי "מפי עליון לא תצא" (איכה ג, לח), כפי-אם 'אור פשוט'. אך לפי בחינת כלי המקבל את האור, כך נצטרך האור בתוכו. אם הפלי הוא בשלמות, אזי הוא מקבל בבחינת "מאורות מלא". ואם חסין ושלום הפלי אינו בשלמות, אזי הוא מקבל בבחינת "מארת חסר וא"ו" (בראשית א, יד - הקדמת הזר א: יא, יב: זר בראשית יט: לג: ועוד), כמו שכתוב (משלי ג, ג): "מארת ה' בבית רשע".

וזה הוא: "צדיקים ילכו בם" [וכו']. כי אור הפשוט הבא מלעיל, הוא בחינת "קמץ וסתים" (תקוני-זר קכט:). אך לפי בחינת הפלי המקבלים - הוא בחינת 'צירי' - שנצטרך האור לפי בחינת הפלי.

יב. שיחות-ה'ר"ן קיח - שמעתי בשם רבנו ז"ל, שאמר בלשון תמה: על השם-יתברך קשה קשיות הרבה מאד?! - מה טוב ונעים להאיש הזה שזוכה לדעת שלם, שיושב לו ורואה ויודע שאינו קשה שום קשיא כלל, והכל נכון וישר - "פי ישירים דרכי ה'" (הושע יד, י).

וכן אנכי שמעתי פעם אחד שאמר: "על השם-יתברך קשה קשיות" וכו'?! - וכונתו היתה: כמתלוצץ מזה שקשה לקצת בני העולם קשיות הרבה וגדולות על השם-יתברך חסין-שלום!

אבל באמת, בודאי אסור להרהר אחרי דרכי יתברך, כי בודאי "צדיק ה' בכל דרכיו" וכו' (תהלים קמה, יז). רק שאי-אפשר לשכל אנושי, להבין דרכיו והנהגתו את העולם בשום אופן.

יג. שיחות-ה'ר"ן רטז - להתרחק מחקירות ולהתחזק באמונה וכו'. הפלל: שכל האזהרות של "משלי" להתרחק מ'אשה זרה' - בונתו על 'חכמות' החיצוניות, שנקראת "אשה זרה", כנגד 'חכמת-התורה' שנקראת "אשת חיל" (משלי לא, י) וכו'. ועל קטב משל זה סובב רב ספר משלי וכו'.

וכל מקום שקורא "כסיל ופתי המהפכים ארחות ישר" (משלי ב), וכיוצא בזה - כל בונתו: על אלו החכמים להרע, שנקראו "כסילים ופתאים" וכו'.

ואי-אפשר להאריך בזה - כי הם אומרים בהפך ממש, ומביאים ראיה מ'משלי' דיקא, ומשאר 'כתבי-קדש', לדרכיהם הרעים. כי תורתנו הקדושה יש בה סם חיים למי שזוכה, ו"לא זכה, נעשית לו סם מות", כמו שאמרו רז"ל (יומא עב: על פסוק (דברים ד, מד): "אשר שם משה", וכתב (הושע יד, י): "פי ישירים דרכי ה', צדיקים ילכו בם, ופושעים יפשלו בם".

עלי-כן להתעקש לילך בדרכיהם הרעים - לא יועילו רב הדברים. ולהחפץ באמת - יספיקו דברינו אליו, לחזק נפשו ודעתו, לעמוד פעמוד ברזל נגדם, ולשבר "מתלעות עול" (איוב כט, יז). והשם-יתברך יגלה האמת במהרה, אמן כן יהי רצון.

יד. תי-מוהר"ן תקצו - "איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת" (תהלים צב, ז). שאינם יודעים ומבינים ענין זה הפסילים והבוערים, מה זה עשה ה': "בפרח רשעים כמו עשב, ויציצו כל פעלי און להשמידם עדי עד" (שם שם, ח) - למה לו להפריחם ולהשמידם עדי עד?!

אבל באמת: "ישירים דרכי ה'" (הושע יד, י), "ולא עולתה בו" (תהלים שם, טז), רק שאי-אפשר להבין זאת בשום שכל אנושי.

טו. ח"א יב, ב-ג - אם יקשה לך: הלא תכף כשלומד ה'למדן, ה'חדוש' של ה'צדיק, הנה לו לחזור בתשובה, ואיך מניח ה'תורה' שבעל-פה את ה'למדן' לילך ברשעתו?!

תשובה על זה: שבשעה שהגיד הצדיק ה'תורה' שבעל-פה - הגיד אותה בבחינת (הושע יד, י): "צדיקים ילכו בם, ופשעים יפשלו בם".

וזה (בראשית כט, יב): "כי אחי אביה הוא" - "ברמאות" (רש"י; בראשית-רבה ע, ג), בבחינת: "ופשעים יפשלו בם". "וכי בן-רבקה הוא" - "הכשרה" (שם), בבחינת: "צדיקים ילכו בם".

ולא עוד: "ותרץ ותגד לאביה" - היגו זאת הבחינה של "ופשעים יפשלו בם", בא לו בנקל יותר, כמו שאמרו רז"ל (סוטה כא: על משלי ח, יב): "אני חכמה שכנתי ערמה" - "כי כשאדם לומד תורה, נכנס בו ערמימות".

וזה: "ותרץ" - באדם שרץ במהירות ובנקל. "ותגד לאביה" - שה'תורה' היא מגדת לה'למדן' ערמימותו. - וזהו: "ותרץ ותגד לאביה" - שה'ערמימות' בא בנקל

ובמהירות יותר לאדם. פי ה'קדשה' צריך סיוע מלעלא, כמו שאמרו (שבת קד. עבודה זרה נה.): **"הבא לטהר מסייעין לו"**. אבל הערמימיות, 'פותחין' - [הבא לשמא] **"יש לו פתחים הרבה"** (שם), ובא לו בנקל.

ואם יקשה לך: אם התנא היה 'צדיק גמור' - איך בא זה הדבר, שאמר תורתו שיכול לסבל שני משמעות: 'משמעות טוב, דהינו: "צדיקים ילכו בם", ומשמעות להפוך, דהינו: "ופשעים יפשלו בם"!

אבל דע: שהתנא היה 'צדיק גמור', ותורתו זכה מבלי פסלת, ומה שנראה בה משמעות ערמומיות, זה: כי כל העולם מקבלים פרנסתם משמאלה, כמו שכתוב (משלי ג, טז): **"משמאלה עשר וכבוד"**. בשביל זה נכל התנא בשעת אמירת תורתו, לאיזה שגיאה דקה פחות השערה, לבחינת 'שמאלה' - כדי שעל-ידי-זו, יקבל שפע ופרנסתו לעולם, ולהמשיך להם עשר וכבוד, כמו שכתוב: **"משמאלה עשר וכבוד"**.

אבל מצד התנא, אין נפתל ועקש.

ועליזה צריך הלמדן לידע קדם למודו: **"שבשעה שיושב ללמד, הצדיק שבגן-עדן צית לקלה"** (שירי-השירים ת, יג. זהר לך צב.). ועל-ידי למודו, מתדבק רוח התנא ברוחו. ויתישב בדבר עם רוח התנא: איך לחזר בתשובה, לחדש ימיו שעברו בחשה, בבחינת (תהלים קג, ה): **"תתחדש בנשור נעורכי"**.

אבל 'תלמיד-חכם שד יהודי' - אינו רואה כל אלה, וחושב ואומר: שגם ה'תנא' לא אמר תורתו אלא ב'ערמימיות', ואין בה שום צד פשרות, וחושב: **"שהוא אחיו ברמאות"** - שכל רמאות חסו-שלום, ואינו רוצה לחזר בתשובה, ודובר "על צדיק עתק בגאונה ובוז" (תהלים לא, יט).

טז. ח"א לא, בסוף - "אם הרב דומה למלאך ה' צבאות, תורה יבקשו מפייהו" (חגיגה טז: מועד-קטן יז.). פי אותיות התורה הם פועלים, כי הם החיות של כל דבר וכו'. אך האותיות בעצמן הם פגלים, ואין להם שום תנועה וחיות, ואין להם שום ציור.

ועל פן יש להתורה שני פחות: **"זכה נעשה לו סם חיים"** (וכו' יומא עב:) - כי כל אחד לפי מה שהוא נכסף, כך הוא מציר ומפרש אותיות התורה, כי בהתורה כלול אחיזת טוב ורע, **"וצדיקים ילכו בם ופשעים יפשלו בם"** (חושע יד, י).

הינו: כל אחד לפי הפסופין שלו, שמהם נעשים נפשות, על-ידי-זה עושה 'נקדות' לאותיות התורה, ונצטריו האותיות, ונתפרשו לטוב, או להפך חסו-שלום. ולפי מה שנצטריו, כך הם פועלים בעולם.

ועל-פן 'אותיות התורה' מבקשים להצטרף מפי צדיק שמדבר הפסופין דקדשה' שלו, שעל-ידי-זה מקבלין ה'אותיות', 'נקדות' - ונצטריו לטוב.

וזהו: **"אם הרב דומה למלאך ה' צבאות"** - פי הרב צריך גם פן שיהיה לו שני פחות שיש להתורה: "סם חיים וסם" וכו' - באפן שיהיה אפשר להתקרב אליו, לקבל פרצונו - **"צדיקים ילכו, ופשעים יפשלו"**.

אם הוא משתוקק ל'עבודת השם-יתברך' - יוכל לקבל מהרב דרך ישרה לעבד את השם. ואם לאו, **"וטינא יש בלבו"** (חגיגה שם) - יוכל גם-כן למצא בהרב, דבר שיקצץ בנטיעות, ויכפר בכל חסו-שלום.

וזה בחינת (חגיגה יד): **"ארבעה שנכנסו לפרדס - רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, בן עזאי הציץ ונפגע, בן זומא הציץ ומת, אחר קצץ בנטיעות"**.

ואלו ה'ארבע בחינות' - נמצאים בכל בני-אדם הרוצים לכנס לעבודת-השם, ולהתקרב להצדיק והרב שבדור.

כי יש מי שנכנס ונתקרב להצדיק - ומקבל ממנו דרך ישרה לעבודת-השם, לפי מדרגתו וערכו, והוא בחינת צדיק, בחינת "רבי עקיבא שנכנס בשלום ויצא בשלום".

ויש מי שהוא בחינת "הציץ ומת, הציץ ונפגע" - הינו: שנתלהב לבו מאד מגדל האור וההתלהבות שהאיר בו הצדיק ביתר שאת למעלה ממדרגתו - ועל-ידי-זה יוכל למות.

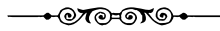
ויש מי שיוצא מדעתו - מחמת שעולה למעלה ממדרגתו, והוא בחינת "הציץ ונפגע".

אך על-כל-פנים - אפלו "הציץ ומת הציץ ונפגע", שניהם הם בחינות 'צדיק', ועליהם גם-כן נאמר: **"צדיקים ילכו בם"** - רק שלא נכנסו ויצאו בשלום כמו 'רבי עקיבא'.

ויש מי שמתקרב להצדיק - ומקצץ בנטיעות וכו' פר בכל-חם ושלום, והוא נקרא 'רשע', בחינת 'אחר'. וזה בודאי **"טינא היתה בלבו"** (שם טז:) על 'אחר'. ועל-פן בהכרח שימצא בהצדיק את שלו, שימצא דבר שיקצץ בנטיעות על-ידו - ועל זה נאמר: **"ופשעים יפשלו בם"** - פי הרב בהכרח שיהיה לו שני הפחות אלו, פנ"ל.

יז. ח"א קט - "יש הבל אשר נעשה על הארץ, אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה" וכו' (קהלת ח, יד). פרוש: 'הבל פה' היוצא מהגרון, מגנחי דקנחה, כל אחד לפי ערכו - **"צדיקים ילכו, ופשעים יפשלו"** (חושע יד, י) - יש רשע כל ימיו, ומתאנח ונה על העבר. ויש חסו-שלום צדיק מעקרו, ותוהא על הראשונות, ונה ומתאנח גם-כן.

שהיא, ה"ה מתפקד יותר, כי ה"ה נעשה אצלו ססמות חסוֹשֵׁלוֹם, כי הוא רחוק מן התורה. ועל־כֵּן צריכין להלביש לו התורה בצרופים אחרים.

עֲשֵׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה

בעֲשֵׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה, נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי הַתְּשׁוּבָה 'תְּקוּן הַבְּרִית'

א. ח"ב ה, יד - בעֲשֵׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה - נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שְׁעוֹשִׂין אֵז - 'הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין, בְּחִינַת 'תְּפִלִּין, 'הוֹתֵם דְּקָדְשָׁה, בְּחִינַת 'תְּקוּן הַבְּרִית.

תְּהִלִּים מְסַגֵּל לַתְּשׁוּבָה - בְּעֲשֵׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה
עוֹסְקִין כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאִמֵּרַת תְּהִלִּים

ב. ח"ב עג (על־פי לקוטי־עצות, תשובה לב) - מי שרוצה לזכות ל'תשובה, יהיה רגיל ב'אמירת תהלים. כי 'תהלים' מסגל ל'תשובה.

כי יש מניעות רבות מאד מלעשות תשובה. א) כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה. ב) ואפלו מי שמתעורר לעשות תשובה - יש כמה מניעות לזה - כי יש כמה ששער התשובה סגור בפניהם. ג) ויש שאינו יודע להגיע אל השער השיך לו - שדרך שם דיקא צריך לשוב להשם־יתברך.

וכיוצא בזה שארי מניעות המונעים את האדם מן התשובה - עד שיכול חסוֹשֵׁלוֹם לבלות ימיו ולמות בלא תשובה חסוֹשֵׁלוֹם.

ועל־כֵּן יִזְכָּר מְסַגֵּל 'אִמֵּרַת תְּהִלִּים' - א) שֶׁאֵפְלוֹ אִם אֵין לוֹ שׁוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת לַתְּשׁוּבָה, עַל־יְדֵי 'תְּהִלִּים' יִזְכָּר לַהַתְּעוֹרֵר לַתְּשׁוּבָה, כִּי כָּל אָדָם וְאָדָם כָּפִי מֵה שְׁהוּא, יִכּוֹל לְמַצָּא אֶת־עַצְמוֹ בַּתוֹךְ 'אִמֵּרַת תְּהִלִּים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכָּר לַהַתְּעוֹרֵר וְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. ב) וְלִבְּא לְשַׁעַר שֶׁל תְּשׁוּבָה הַשִּׁיךְ לְנַשְׁמָתוֹ. ג) וְלַפְתַּח הַשַּׁעַר - עַד שִׁיזְכָּר ל'תְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה'. - וְעַל־יְדֵי־זֶה יִשׁוּב הַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ אֵלָיו וִירַחֲמֵהוּ, אֲשֶׁר לֹ.

עַל־כֵּן ב'יְמֵי אֵלוֹל' וְעֲשֵׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה' - עוֹסְקִין אֵז כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאִמֵּרַת תְּהִלִּים, כִּי 'אִמֵּרַת תְּהִלִּים' מְסַגֵּל ל'תְּשׁוּבָה'.

אָבֵל צְרִיכִין לַעֲסֹק גַּם בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה בְּאִמֵּרַת תְּהִלִּים בְּכוּנָה - כְּדֵי לְזַכּוֹת לַתְּשׁוּבָה, כְּנ"ל.

לְהַתְּעוֹנֹת רַק עַד אַחַר הַצּוֹת

ג. לקוטי־הלכות 'ראש־השנה' ג, ח - וזה שנהגו העולם על פי גדולי עולם: "שלא להתענות בעֲשֵׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה, כִּי־אֵם עַד אַחַר הַצּוֹת, וְאַחַר־

וְהִנֵּה יֵשׁ שְׁנֵי חֲבָלִים: 'חֲבַל דְּקָדְשָׁה, וְכַנְגָדוֹ דְטַמְאָה'. וְהַבְּחִירָה חֲפָשִׁית - מִי שֶׁמְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ, מְקַשֵּׁר עַצְמוֹ ב'חֲבַל דְּקָדְשָׁה, וְלַהֲפֹךְ חִסְוֹשְׁלוֹם מִי שֶׁמְטַמֵּא עַצְמוֹ, מְקַשֵּׁר עַצְמוֹ ב'חֲבַל דְטַמְאָה' וְכו'.

יח. ח"א קנט - כְּשֶׁהָאָדָם לומד, יוצאים חבלים ואדים מפיו. ואפלו אם לפעמים אינו מוציא דבור מפיו, על־כֵּן־כֵּן בְּשַׁעֲרָה שִׁיּוֹשֵׁב עַל הַסֵּפֶר וּמַעֲיֵן, יוצאים חבלים ואדים ממנו. ויש בהם חמימות ולחות, בחינת 'אש ומים'.

וכשאינם יכולים לעלות אל המקום הצריך להם, כשאין למודו עולה להשכינה - אזי בלילה מכה עליהם ה'צַרְדִּינִי נִימוֹסִין שִׁיּוֹצֵאִין בְּלִילָה" (זהר מקץ רג), ונתפזרים באויר, ובני אדם שואבין מהאויר, ואזי שואב כל אחד מכחות התורות האלו שנתפזרו באויר.

וכן באמת טל בגשמיות יש בו גם כן שני כחות - טוב ורע, להמית ולהחיות, ונעשה גם כן מהאדים העולים מן הארץ וכו'.

ולפי מהות האדם שמגיע לו מהתורה הזאת, כן נעשה ממנה וכו' - 'ט"ל תורה, או להפך 'ל"ט מלאכות' וכו'. "וצדיקים ילכו בהם" (הושע ד, י).

יט. ח"א קעא - על־יְדֵי שְׁנַתְעוֹרֵר 'שֶׁכֶּל חֲדָשׁ' בְּעַבְדוּת־הַשִּׁם, מֵה שֶׁלֹּא הָיָה נוֹדַע עַד עַתָּה, עַל־יְדֵי־זֶה: "רַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל עָפְרָה יְקִיצוּ" (דניאל יב, ב), אֵךְ "אֱלֹהֵי לַחֲיֵי עוֹלָם, וְאֱלֹהֵי לַחֲרָפוֹת וְלִדְרָאוֹן עוֹלָם" (שם) - כִּי "צַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם" (הושע יד, י) - שְׁעוֹבְדִין עִם זֶה הַשֶּׁכֶּל אֶת הַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ. "וּפּוֹשְׁעִים יִפְשְׁלוּ בָּם" - שְׁאִינֵם עוֹבְדִין בְּזֶה אֶת הַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ, רַק שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מְבַזִּין וּמַחֲרִפִּין אֶת הָעוֹלָם, עַל שֶׁהֵם יוֹדְעִין מֵזֶה הַשֶּׁכֶּל הַחֲדָשׁ, וְהָעוֹלָם אֵינֵם יוֹדְעִין מֵזֶה.

וכמו ששמעתי: "לַחֲרָפוֹת וְלִדְרָאוֹן עוֹלָם" - הֵינּוּ: לַחֲרָף וְלִבְזוּת הָעוֹלָם, כִּי אֵינֵם מִשְׁתַּמְשִׁין עִם זֶה הַשֶּׁכֶּל הַחֲדָשׁ, רַק לְבַזוּת וְלַחֲרָף הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי שֶׁהֵם יוֹדְעִים מֵזֶה, וְהָעוֹלָם הֵם רִיקִים וְחֹסְרִים מֵזֶה.

כ. ח"ב צא - הצדיקים־האמתיים מדברים לפעמים עם רשעים, ומספרים עמהם מעסקי מלחמות, וכיוצא בזה מעסקי העולם. אך הוא מלביש בזה האור הגדול של התורה, כי הוא מלביש אור־התורה בלבושים שונים זה מזה, עד שמלבישו בדברים הללו, והאור־התורה מתלבש בצרופים אחרים.

כי אם היה הצדיק מדבר תכף תורה בפרוש עם הרשע - היה יכול להתפקד יותר, והיה נעשה רשע יותר - 'כי צדיקים ילכו בהם, ופושעים יפשלו בהם' (הושע יד, י). כי "זכה, נעשה לו סם חיים. לא זכה, נעשה לו סם מות" (יומא עב:). ועל־כֵּן אֵם הֵיוּ מְגַלִּין לוֹ תוֹרָה כְּמוֹת

כַּךְ אוֹכְלִין! - וְכֵן שָׁמַעְתִּי מֵרַבְּנֵי ז"ל: "שָׁפַן רְאוּי לָנַחג!"

על הכל מועיל תשובה - רק הוא לבד מבין הפשט ב'זהר' הזה!

ד. שיחות הר"ן נא - בענין מה שכתוב בזהר הקדוש (ושב קפח. ויחי ריט): "שעל פגם הברית, בפרט מאן דאשיד זרעא בריקניא, [מוציא זרע לבטלה] חסי ושלום וכו', אין מועיל תשובה!" - אמר רבנו ז"ל: "שאין הדבר כן, רק על הכל מועיל תשובה!"

ואמר: "שבזה הפאמר זהר, אין שום אדם מבין הפשט, רק הוא לבד!

והכלל: שבאמת מועיל תשובה בודאי על חטא זה, אפלו אם הרבה לפשע חסיו שלום בזה.

וכבר מבאר בספרים הנדפסים כבר: שעקר התשובה הוא, לבל יעשה עוד מפאן ולהבא. והוא מכרח לעבר באלו המקומות והענינים שהיה בתחלה, ולהתנסות שם. וכשמרחם על עצמו עכשו, ואינו עושה עוד מה שעשה מקדם, ומשבר תאותו - זהו עקר התשובה.

לומר אז כל ספרי תנ"ך

ה. שיחות הר"ן נא - בימי אלו ועשרת ימי תשובה וימים נוראים עד הושענא רבא, צוה לכמה אנשים לומר אז כל ספרי תנ"ך מתחלתם ועד סופם. וגם הוא בעצמו נהג כך במה פעמים. גם היה גומר במה ספרים בימים הללו.

אפלו הייתי עובר עברה גדולה ביותר, לא הייתה משלכת אותי בכל

ו. חיי מוהר"ן דש - מה אתם יכולים לעשות תשובה, וכי מספיקים ימיכם וכחכם בלכם לתקן פגם אחד ממה שקלקלתם. רק אני עושה תשובה בשבילכם, ויש לאל ידי לתקן הכל כל מה שקלקלתם עד הנה, רק העקר מעתה לא תעשו עוד.

[אט ווי איר זעהט מיד, איך זאל חסיו שלום עובר זיין די גרעסטע עבירה, וואלט דאס מיד גארנישט אראפגעווארפן, איך וואלט נאכדעס געווען אזוי א ערליכער יוד ווי פריער, דערנאך וואלט איך תשובה געטאן].

מה אתם יכולים לעשות תשובה - על כל פנים תשמרו עצמכם ממזיד

ז. חיי מוהר"ן תנג - אמר רבנו ז"ל: "כמו שאתם רואים אותי, רצוני לומר שבודאי אתם מחזיקים אותי לצדיק גמור, אה-עלי-פי-כן אם הייתי עובר חסי ושלום עברה גדולה ביותר - לא הייתה העברה

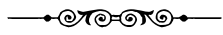
משלכת אותי בכל - רק הייתי אחר העברה איש כשר כמו קדם, רק אחר-כך הייתי עשה תשובה!"

ואפלו מהיום והלאה - איני מקפיד על השגנות שתעברו חסיו שלום, רק העקר שעל כל פנים תשמרו עצמכם ממזיד.

על אלו החיים אנו מתפללים בעשרת ימי תשובה, זכרנו לחיים' וכתב לחיים' וכו'

ח. לקוטי הלכות 'ספה' ז, א; הקדמת מוהרנ"ת ז"ל ל'חיי מוהר"ן' - עקר ה'חיים' הוא 'חיים אמתיים', שהיא 'חכמה אמיתית'. ועקר ה'חכמה': להשתדל ולהתיגע לידע ולהפיר אותו יתברך, שהוא 'חי החיים'. וכל אחד בפני קרובו לזה, כן חיי חיים, ולהפך להפך.

ועל 'אלו החיים' - אנו מתפללים הרבה בראשי השנה ועשרת ימי תשובה ויום הכפורים: "זכרנו לחיים", "וכתב לחיים" - שנוצה לקיים את כל דברי התורה אשר הוא חיינו - כי חוץ מזה הכל הבל ואין שום חיים כלל. ועל 'חיים אלו' נאמר: "למען תחיה" (דברים ל, ט).

יום הכפורים

מפתח עניני יום הכפורים -

יבקש עון ישראל ואיננו, זדונות נעשין זכיות | ה' לשון של זהרית' מלפין עוונותיהו, אם יאדימו כתולע פצמר יהיו | סלחתי כדברך | תענו את נפשתיכם | וביום צום פפור יחתמו | סלח נא | מחיתי כעב פשטיך | אימת יום הכפורים | יום הכפורים למעלה מהזמן | ולא ארע קרי לכהן גדול ביום הכפורים | עקר גס חגפה, על ידי ראש השנה ויום פפור | יום פפור נקבע למחילה ולסליחה, על ידי 'תקון הברית' שנעשה בו - כי אז גמול אברהם אבינו | ח' ימי חגפה, פנגד ח' הזאות של יום הכפורים | כל השנויים שבאדם וזמן ומקום - נכללים יחד - על ידי הכהן גדול שפלול מפל ישראל, שנגנס ביום הכפורים שפלול מפל ימי השנה, 'לפני ולפנים' שפלול מפל המקומות שבעולם | והנה נער בכה | החלשות | המקוה של ערב יום הכפורים | אמר קצת מאיזה סליחה של יום פפורים | המעשה שספר ערב יום פפור אחר הפפורות | בכל יום פפור מקריבין אחד לקרבן |

הפעל-תפלות ביום-הכפורים | הנגון של 'ונתנה-תקף' | התפלות של ימים-הנוראים | הרעש והפחד בערב יום-כפור לעת-ערב | השרפה בכרסלב | ערב יום-כפור האחרון אצל רבנו ז"ל | ערב יום-כפור האחרון אצל מוהרנ"ת ז"ל | פתנת בד קדש ילבש | מוהרנ"ת ז"ל לפני הסתלקותו: העבודה של יום-הכפורים - לפני מי אתה נכנס - "חנן המרבה לסלח"! | זהבים מעביר ולבנים לובש | פיושב בסתר לחלות פני מלך | יראה אימה, שאפלו הדגים רועדים | למען נחדל מעשק נדינו | הענין שלי יום-כפור | יום-כפור אחר ראש-השנה | החרם בוילנא, ומוהרנ"ת מחזקו | אתה יודע רזי עולם | השמחה במוצאי יום-הכפורים | עשרה בני הקבוץ של הפעל-תפלה | ספר-המדות 'יום-הכפורים' | ספר-המדות 'מחילת-עונות'

"ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו" (ירמיה ג, ב)
 "זדונות נעשין זכיות" (יזקא פ"ו)

א. ח"א נב, יא - לעלות מדרגא לדרגא, צריך 'ירידה' תחלה, שהיא ה'מכשול'. וזה (ירמיה ג, ב): "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו" - כי לעתיד יהיה פלו תשובה, ועל-ידי ה'תשובה' 'זדונות נעשין זכיות' (יזקא פ"ו); ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה, ועל-כן יבקשו אז העונות, כי יבקשו ויחפשו אז אחר עונות ישראל, איך לוקחין עוד איזה עון כדי לעשות ממנו תורה.

וזהו: "ואיננו" - כי יהיו כל העונות נכללין ב'אין', הינו: ב'אין-סוף', ששם העונות נתהפכין לזכיות על-ידי התשובה, שזהו בחינות 'ירידה תכלית העליה'.

וזה (הושע יד, ב): "שובה ישראל וכו', כי כשלת בעונך" - הינו: על-ידי ה'תשובה', יהיה נעשה מה'עברות' - בחינת 'מכשלה', שהוא ה'תורה', בחינת (ישעיה ג, ו): "והמכשלה הזאת תחת ירך", "אלו דברי-תורה, שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם" (שבת קכ. חגיגה יד. גיטין מג.).

ב. שיחות-הר"ן ג - הפליג מאד בגדל מעלת התשובה. ואפלו כשנופלים מאד חסדו-שלום, וכל אחד נפל למקום שנפל רחמנא-לצלן - את-על-פיהן אסור ליאש עצמו, כי תשובה גבוה למעלה מן התורה, על-כן אין שום יאוש בעולם! - כי אם יזכה, יהיו נעשין מעוונותיו ענין אחר לגמרי, וכמו שאמרו חז"ל (יזקא פ"ו): "שנתהפכין העונות לזכיות". ויש בענין זה סתרי נסתרות.

רק הכלל: שמכל הנפילות והירידות שבפועלם רחמנא-לצלן, יכולים לחזור אליו יתברך בנקל, כי "לגדלתו אין חקר" (תהלים קמ"ג, ג). והעקר שהכל תלוי בו: שלא יהיה מיאש עצמו מלצעק אל השם, ולהתחנן ולהתפלל אליו יתברך תמיד.

ג. ח"ב פג - "זדונות נעשין זכיות" (יזקא פ"ו) - שעל-ידי ה'בושה' ו'שפיכות-דמים' - השכינה מכסה דמהון באהבה, ונתהפכין ה'זדונות' ל'זכיות', ונתעלו הנשמות הנפולות, שהן בחינת 'פשעים' - כי נתעלין ונתהפכין ל'זכיות' על-ידי 'כפוי דם באהבה'. [נמצא להלן בפסוק (ויקרא יז, יג): "ושפך את דמו וכסוהו בעפר"].

ה'לשון של זהורית' מלבין עוונותיהן (יזקא פ"ו מ"ח)
 "אם יאדימו כתולע בצמר יהיו" (ישעיה א, יח)

ד. ח"א נט, ד-ה-נסוף - על-שם זה נקרא ברית: "זהר הרקיע" (דניאל יב, ג תקוני-זהר א.). כי 'קדם התקון' - אזי ה'רקיע' הוא בבחינת (איוב כ, כז): "יגלו שמים עונו". ו'אחר התקון' - אזי 'מזהיר' ומטהר את ה'רקיע', בבחינת (שבת פ"ט מ"ג; יזקא פ"ו מ"ח): "לשון של זהורית" שהוא מלבין עוונותיהן של שס"ה לאוין, בבחינת (ישעיה א, יח): "אם יאדימו כתולע בצמר יהיו", ומשפיע לבנונית בהדמים של שס"ה גידין, בבחינת (קהלת ט, ח): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים".

ועל-כן על-ידי 'שבעה גלדי עינא' (תקוני-זהר יג; קכח.), מתקנין בחינת (שופטים טז, יט): "שבע מחלפות ראשו", שהם ה'שערות', בבחינת (דניאל ז, ט): "ושער ראשה פעמר נקי", בבחינת 'לשון של זהורית', שהוא מלבין האדמיות של השס"ה גידין, בבחינת: "אם יאדימו כתולע בצמר יהיו".

וזה בחינת (תהלים קיח, ה): "מן המצר קראתי יי", אותיות 'צמ"ר' (טעמי-המצות להאריז"ל, פרשת קדושים).

"ויאמר ה' סלחתי בדברך" (במדבר יד, כ)

ה. ח"א קעז - "ויאמר יי סלחתי בדברך" (במדבר יד, כ) - ראשי-תבות: 'פוס"י'.

"בדברך" - 'דב"ר' - ראשי-תבות: "ד'שנת ב'שמן ראשי" (תהלים כג, ה).

כי יש צדיקים אמתיים, שיש להם כח פשוותין יין לפעמים, למחל עוונות על-ידי-זה. פי אמרו רז"ל (יזקא ע"ו): "יין, זכה נעשה ראש". וכשנעשה 'ראש' שהוא בחינת 'מחין', על-ידי-זה הוא יכול לכפר עוונות, כמו שכתוב (משלי טז, יד): "ואיש חכם יכפרנה".

וזהו: "ויאמר ה' סלחתי פדברך" - כי "דב"ר" הוא ראשי-תבות: "דשנת בשמן ראשי", שהיא בחינת 'שלמות המחין', בחינת (שמות ל, כה): "שמן משחת קדש", בחינת (תהלים קלג, ב): "בשמן הטוב על הראש".

וזהו: "ויאמר יי' סלחתי פדברך" - שהוא ראשי-תבות: 'פוס"י' כנ"ל.

וזהו: "סלחתי פדברך" - שהסליחה פד'ב'ר' דיקא. כפי בחינת "דשנת בשמן ראשי" שאתה זוכה הינו: כפי ה'מחין' שזוכה הצדיק-האמת על-ידי 'שתית היין', כמו כן זוכה ל'סליחות עונות'. פי עקר ה'סליחה' - על-ידי החכמה והמחין הקדושים שמקבל, בבחינת: "ואיש חכם יכפרנה" וכו'.

[ב'לקוטי-הלכות, הלכות יום-הכפורים (א, א): וכן שמעתי סגנון פרוש זה בענין אחר, על-פי "סלחתי פדברך": "כפי הדבור כן הסליחה" - מפי רבנו ז"ל (אולי הכונה לתורה קעז הנ"ל)].

ו. ח"ב סו - כשנתרצה הקדוש-ברוך-הוא לישראל ביום-הכפורים ואמר: "סלחתי פדברך" (במדבר יד, כ), אזי כביכול נגדל "שמו יתברך המשתף בשמנו" (ירושלמי תענית פ"ב). ואחר המחילה והסליחה שנעשה ביום-הכפורים, נגדל שם ה'.

ועל-כן נצטוו תכף אחר יום-הכפורים 'על שבת' כנ"ל, כי "שבת שמה דקדשא-ברוך-הוא" (זהר יתרו פח:).

[ב'לקוטי-עצות' (מועדי ה' יום-כפור ד): על-ידי שביים-כפור נתרצה השם-יתברך לישראל וסולח להם עונותיהם, על-ידי זה ממילא הם נצולים מכל העונשים ומכל הגזרות, שעל-ידי זה עקר הגדלת שמו יתברך].

"בעצם היום הזה, תענו את נפשתיכם" (ויקרא כג, כט; טז, כט)
"ולו אחד בהם, זה יום הכפורים" (תהלים קלט, טז; תנא-דבי-אליהו רבה פ"א)
"אחת בשנה" (שמות ל, י; ויקרא טז, לד)

ז. ח"א קעט - כנגד כל מיני 'מחלקת', בגשמיות וברוחניות, שאינו יכול להתפלל או לעשות בעבודת-השם - צריך 'תענית'.

כי בחינת ה'מחלקת' - הוא רצון אחר, שעומדים עליו לבטל רצונו - וסגלת ה'תענית' איתה בזהר (אחרי סח: על ויקרא כג, כט; טז, כט): "בעצם היום הזה, תענו את נפשתיכם" - "שמעלת התענית, לאכנעא לבא לאדבקא רעותא דלבא לקדשא-ברוך-הוא" - שעל-ידי ה'תענית', נכנע ונחלש הלב, ונתבטל כל הרצונות האחרים שלו, מפני רצון הקדוש-ברוך-הוא.

ועל-כן על-ידי-זה נתבטל ה'מחלקת', שהוא בחינת 'רצונות אחרים שלא כרצונו' (עין אבות פ"ב מ"ד).

"ולו אחד בהם" (תהלים קלט, טז), "זה יום הכפורים" (תנא-דבי-אליהו רבה פ"א), שהוא תענית שמחיה כל הימים. כי 'יום-הכפורים' הוא כללות כל הימים, ועליו נאמר: "בעצם היום הזה, תענו את נפשתיכם" - הינו הרצונות כנ"ל - כי 'נפש' הוא בחינת 'רצון'.

וזהו: "בעצם היום הזה" - על-ידי פנימיות ה'עצמיות' של היום שהוא כלול מכל הימים - "תענו".

ועל-ידי ה'תענית' - נבנה קומת וחיות ה'שמחה'. כי מעלת ה'תענית': שמעורר ומחיה מתים - הינו: הימים שעברו בחשך, ואין להם שום חיות וכו'. כי כל יום הוא בריאה, ויש לו חיות עצמו מלבד השפע, והוא מוצץ גם חיותו העצמי של היום, עד שנשארו הימים הללו פגרים מתים וכו'. ועל-ידי ה'תענית', הוא מעורר ומחיה הימים הללו וכו' (עין בפנים ובח"א סב).

[ב'לקוטי-עצות' (מועדי ה' יום-כפור א): "יום-כפור' הוא כלליות כל הימים, והוא מחיה כל הימים, והוא מכניע הלב לדבק כל הרצונות להשם-יתברך לבד. ועל-ידי-זה נתבטל כל מיני 'מחלקות' בגשמיות ורוחניות, ונעשה 'שלוש', ועל-ידי-זה נמשך ששון ושמחה].

"וביום צום כפור יתמונן" (מוסף ל'מים-נוראים)

ח. ח"ב ה, יד - ב'יום-כפור' הוא גמר תקון ה'חותם דקדשה', בבחינת (מוסף ל'מים-נוראים): "וביום צום כפור יתמונן" - שהוא בחינת 'תקון הברית', תקון 'התנוצצות המחין', בחינת 'תפלין' - הפך 'חותם דסטרא-אחרא'.

ש'בעשרת ימי תשובה' נעשה בחינת 'תקון התפלין', וב'יום-הכפורים' אז הוא גמר תקונם - פי אז נגמר גמר תקון 'חותם דקדשה'.

"סלח נא לעון העם הזה" (במדבר יד, יט)

ט. ח"ב ז, יא - כפי ה'סלח נא' שפועליו ביום-הכפורים, שעל-ידי-זה נתתקן פגם ה'רפון-הבית' - כן זוכין לקדשת חנפה, בחינת 'חנפת הבית-המקדש'.

כי משה-רבנו בקש (במדבר יד, יט): "סלח נא" - "על חטא המרגלים שגרמו הרפון בית-המקדש" (תענית כט. סוטה לה. סנהדרין קד:).

ובזמן שבית-המקדש היה קיים - היינו נקיים מעוונות, כי "תמיד של שחר היה מכפר על עברות של לילה, ותמיד של בין-הערבים היה מכפר על עברות של יום" (רש"י ישעיה א, כא). כי ישראל עם קדוש, לפי גדל רוחניותם ודקותם, אין יכולין לשא עליהם המשא של עון אפלו יום אחד. על-כן אנו צריכין ה'בית-המקדש' שיכפר עלינו בכל יום.

ומעת אשר הרב בית־מקדשנו - אין אנו יכולים לנקות עצמנו מן העוונות, כי אין מי שיכפר בעדנו.

ומשה־רבנו עליו־השלום שיִדע כל זאת - על־כן מסר נפשו על ישראל, ובקש (במדבר שם): "סלח נא לעון העם הזה" וכו' - כי ידע: שְׁבִּזָּה החטא, תלוי חֲרַבְי־הבית.

וכשזכה לפעל בקשתו - מזה נעשה בחינת 'חנפת־הבית', בחינת 'חנפה' - הפך 'חרבן־הבית'.

וכן כל אחד כפי מה שזוכה לפעל בקשת "סלח נא" ב'יום־הכפורים', שעל־ידי־זה נתתקן פגם 'חרבן־הבית' - כמזכיר נעשה בחינת 'חנפת־הבית', בחינת 'חנפה'.

"מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך" (ישעיה מד, כב)

י. ח"ב ח, ו - ה'עוון, הוא בחינת 'ענן' שמחשיך 'אור השמש' שעל־ידיה הרפואה.

וזו בחינת ה'חולאת' - כי עקר ה'חולאת' באה מ'עוונות'. ועל־ידי ה'תפלה' - נתכפרין ה'עוונות', כי היא במקום 'קרבן'.

וכשנתכפרין ה'עוונות' - זה בחינת ש'העננים' כלים והולכים, בבחינת (ישעיה מד, כב): "מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך" וכו'.

ואזי הוא בחינת זריחת השמש, שמשם הרפואה'.

אימת יום־הכפורים

יא. ח"ב מז - הצדיקה־אמת, יש לו 'אימה גדולה' כשאומר תורה, יותר מאימת ראש־השנה ויום־הכפורים.

יום־הכפורים הוא למעלה מהזמן

יב. ח"ב עט - 'תשובה', ובחינת 'למעלה מהזמן', דהינו בטול הזמנים - הם בחינה אחת. ועל־ידי־זה זוכין לשמע ה'קול דקדשה', ולהכניע ה'קול דסטרא־אחרא'.

וכן מבאר בהאָלף־בית החדש (ספר המדות, תשובה א), וזה לשונו: "יום שהאדם עושה תשובה, הוא למעלה מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה מהזמן, וכן יום־הכפורים הוא למעלה מהזמן". נמצא מבאר: ש'תשובה' הוא למעלה מהזמן'.

"ולא ארע קרי לכהן־גדול ביום־הכפורים" (אבות פ"ה מ"ה)

יג. ח"ב קיז - מה שמבלבל את האדם כשנכנס לקדשה גבוהה, כגון כשמתקרב לצדיקה־אמת

וכיוצא, אזי דיקא יקרה לו מקרה בלתי טהור חס־ושלום. כבר מבאר מזה במקום־אחר (ח"א עב).

ובאמת אדרבא: מחמת שנתקרב לקדשה גבוה מאד, מחמת זה נזדמן לו, ואין לו להתרעם כלל על־זה, כי אדרבא מחמת זה נתגרה בו היצר־הרע.

ועל־כן חשבו רז"ל לנס גדול (אבות פ"ה מ"ה): "מה שלא ארע קרי לכהן־גדול ביום־הכפורים" - כי מחמת שנכנס הכהן־הגדול ביום־הכפורים לקדשה גבוה כזו לפני ולפנים - היה בודאי עליו קטרוגים והתגרות הרבה, שמשם נמשך היצר־הרע. על־כן נחשב לנס, מה שנצול הכהן־הגדול ממקרה ביום־הכפורים.

ועתה ראה והבן: איך יבלבל את האדם ענין הנ"ל - וכי יש לו להתרעם על שלא היה לו נס כמו לכהן־הגדול ביום־הכפורים!?

עקר נס חנפה - על־ידי ראש־השנה ויום־כפור

יד. לקוטי־הלכות, ראש־חדש ז, יא - עקר המשכת הנס והישועה של חנפה בכל דור, הוא על־ידי קדשת ראש־השנה ויום־כפור, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל. הינו: על־ידי הפשרים השבים בתשובה על 'פגם אמונת־חכמים' - שעל־ידי־זה נתרבין ספרים קדושים הרבה, שזה התקון נעשה בראש־השנה ונגמר ביום־כפור (עיר־שם).

יום־כפור נקבע למחילה ולסליחה, על־ידי 'תקון־הברית' שנעשה בו - כי אז נמול אברהם אבינו

טז. לקוטי־הלכות, יום־הכפורים א, א - יום־כפור נקבע למחילה ולסליחה, על־ידי 'תקון־הברית' שנעשה בו, כי "בעצם היום הזה נמול אברהם" (בראשית יז, כו). והוא היה ראשון לתקון־הברית, כי לאברהם נתנה בראשונה ברית־מילה. ומחמת שנעשה ביום זה (פקודי־דברים־אליעזר כט). על־כן נקבע יום הזה לדורות ליום־כפור וסליחה - כי על ידי 'תקון־הברית' נתלבנין העוונות (לקוטי־מוה"ר ח"א כט).

וזו שאמרו רז"ל (יומא פה): "עצומו של יום מכפר" בחינת: "בעצם היום הזה נמול אברהם" כנ"ל.

וזו הוא בחינת בְּגָדִים לְבָנִים שְׁלֹבְשֵׁין ביום־הכפורים, וכן "כל עבודת היום בבגדי לבן" (מסכת יומא), כי על ידי 'תקון־הברית', נעשין בחינת 'בגדים לבנים' (לקוטי־מוה"ר שם).

וזו פרוש (במדבר יד, כ): "סלחתי כדברך" - "כדברך" דיקא, כפי תקון הדבור בן הסליחה, כי 'תקון־הדבור' הוא גם־כן בחינת 'תקון־הברית' (לקוטי־מוה"ר שם).

גופא ונפשא" וכו', ויהא רעותא דילהון בקדשא
ברידיהוא" וכו' (זהר אקרי סח) - כמבאר בהתורה הנ"ל.

"והנה נער בכה, ותחמל עליו" (שמות ב, ז)
- האתרוג והספה, הם פפי הבכיה בימים נוראים -

**יח. שיחות הר"ן פז - לפי בחינת הימים
נוראים, ראוי שיהיה לנו אתרוג נאה.**

כי אמרי אנשי: "כל נער יש לו אשה נאה!" -
והאתרוג הוא בחינת 'אשה', כמו שכתוב בזהר (תקוני
זהר כט. נו): 'שהאתרוג הוא בחינת (שיר השירים ד, ז): "כל
יפה רעיתי ומום אין בה". וב'ימים נוראים', 'ישראל'
הם בבחינת 'נער', כי אזי הם בבחינת: "והנה נער
בכה" (שמות ב, ז). מיד: "ותחמל עליו" (שם), כמו
שכתוב בתקונים (תקוני זהר כו): ועלין ראוי שיהיה
לישראל אתרוג נאה.

ומי שבוכה ביותר, ונכנס ביותר בבחינת "נער בוכה"
- ראוי שיהיה לו 'אתרוג נאה' ביותר וכו' וכו'.

וזה בחינת 'ספה', "כי נער ישראל ואהבהו" (הושע יא,
א). 'אהבה' זה בחינת 'מין', בחינת "חבוק יד ימין",
בחינת "ספה" (זהר פנחס ריד: פרי עץ חיים, חג הסכות פ"א).
וזה נעשה עלידי בחינת "נער ישראל", בחינת "נער
בוכה" פנ"ל.

בשנה זו יהיה חלשות רחמנא לצלן

**יט. שיחות הר"ן קפו - פעם אחת בעשרת ימי
השובה אמר: "שבשנה זו יהיה חלשות רחמנא
לצלן" (בשנת תקס"ז)**

וכשיצא מהמרחץ בערב יום הכפורים, אמר: שהוא
ממשש בראשו של עצמו אם הוא חי (הינו: מחמת הפחד
שרואה חלשות גדולות רחמנא לצלן!) - וכן היה שבאותה
השנה היה חלשות גדולות רחמנא לצלן.

[ב'י"מזהרנ"ת' ח"א טז: כי באותו העת היו חלשות מצויות
מאד בסביבותינו. וכבר אמר רבנו ז"ל בין כסה לעשור בשנה
זאת (תקס"ז): "שהולכים חלשות גדולות בעולם". וכן בערב
יום הכפורים כשיצא מהמקנה, ענה ואמר להאיש שהלך עמו
מהמרחץ לביתו: "שהוא אחזי בראשו וממשמש בו אם הוא
חי". פונתו: שמרגיש כל כך צער העולם מהחלשות שנמשכו
בעולם רחמנא לצלן, עד שאינו יודע אם הוא חי. וכן הנה,
שתקף אחר יום הכפורים בעת נסיעתי למאהלוב, ראיתי
במקומות שעברתי שם: שהיו מטלים על ערש דוי רחמנא לצלן
וכו' וכו'.

המקנה של ערב יום הכפורים

**כ. שיחות הר"ן רחץ - פעם אחת בא לפני
בערב יום הכפורים, איש אחד מאנשי שנהלש
באותן הימים, וספר לפניו צערו וחלשתו. ועמד שם**

ועלין כל עבודות יום הכפורים בכהן גדול - פי
ה'כהנים' הם בבחינת 'שמירת הברית' (עין זהר פנחס רכ),
כמו שכתוב (דברים לג, י): "יורו משפט ליעקב ותורתך
כו' פי שמרו כו' ובריתך ינצרו" - ועלין מזקרים על
'קדשת הברית' ביותר.

ועלין עבודות יום הכפורים כדי לכפר עוונות, אינה
כשרה אלא בו - כי הוא יכול להרים הדעת עלידי
'קדשת הברית', להמשיך לבגונות להלבין עוונות.

ח' ימי הנפה, כנגד ח' הזאות של יום הכפורים

**טז. לקוטי הלכות, חנפה ג, ג - שמעתי: ששמונת
ימי חנפה, הם כנגד שמונה הזאות של הכהן גדול ביום
הכפורים.**

כל השנויים שבאדם וזמן ומקום - נכללים יחד - עלידי
הכהן גדול שכלול מכל ישראל, שנכנס ביום הכפורים שכלול
מכל ימי השנה, לפני ולפנים שכלול מכל המקומות שבעולם

יז. לקוטי הלכות, ברכות הראיה ושאר

**ברכות פרטיות ד, ו - במקום האבן שתיה נכנס
הכהן הגדול ביום הכפורים, שהוא יום אחד בשנה
שכלול מכל השנה, כמו שכתוב (תהלים קלט, טז): "ימים
יצרו ולו אחד בהם" - "זה יום הכפורים" (תנא דביר
אליהו רבא פ"א). כי יום הכפורים כלול מכל ימי השנה,
כמו שכתב רבנו ז"ל בהתורה (ח"א קעט).**

והוא כולל ומחבר כל ימי השנה, שכולל כל שנויי
הזמן. ומחבר אותם וכוללם יחד באחד במקום
האבן שתיה, שכולל כל שנויי המקומות ביחד. וכל
זה נעשה עלידי הכהן הגדול, שהוא המבחר מכל
ישראל, שמדתו שלום ואחדות, בחינת 'אהרן' שהיה
הכהן הגדול הראשון שהיה אוהב שלום ורודף שלום.

ועלין עלידי הכהן הגדול ביום הכפורים - נכללין
בו כל בית ישראל באהבה ושלום. כי ביום הכפורים
כל ישראל מרצין ומפיסין זה את זה, והם כלם
באהבה ואחדות אחד.

ואז נכללין כל השנויים שבאדם וזמן ומקום -
נכללים יחד עלידי הכהן הגדול שכולל כל בני
אדם - כי הוא כלול מכל ישראל. שנכנס ביום
הכפורים - שהוא יום שכלול מכל הימים. לפני
ולפנים למקום האבן שתיה - שהוא מקום שכלול
מכל המקומות שבעולם.

ואז נכללים כל השנויים יחד ברצון אחד - והכל עלי
ידי התענית הקדושה של יום הכפורים, שעליו נאמר
(ויקרא כג, כט): "בעצם היום הזה" וכו', "לאכלא כלא

ואמר אז: שהעולם מספרין מעשה, ואני ראיתי מעשה. - השם יתברך יזכנו להבין דבריו הקדושים הנוראים.

בכל יום-כפור מקריבין אחד לקרבן

כג. תי"מוהר"ן פד (בהשקטות) - וארא בהלום: שהיה יום-הכפורים. וזה היה פשוט אצלי: שבכל יום-כפור מקריבין אחד לקרבן, שהפכה הגדול מקריב אותו (ראה תוספות מנחות קי.). ובקשו אחד לקרבן, ונתרציתי אני להיות לקרבן. ואמרו לי: שאכתב עלי עצמי זה בכתב, וחיבתי עלי עצמי זה בכתב.

אחר-כך פשרצו להקריב, חזרתי בי, והייתי רוצה להתחבא. אך ראיתי: שכל ההמון סביבי, ואיך אפשר להתחבא. ורציתי לצאת מן העיר. והייתי יוצא והולך מן העיר, ובתוך יציאתי, חזרתי ובאתי לתוך העיר. והנה אני מסתפל: שחזרתי ובאתי לתוך העיר. והייתי רוצה להתחבא בין פאלק מאסקוויטער [אנשי מוסקבה]. וחסבתי: שאם יבואו כל העולם ויבקשו מהם שיתנו אותי, בודאי ימסרו אותי לידם.

ונמצא אחד שנתרצה להיות קרבן במקומי, אך איך על-פי"כ מתירא על להבא. ולא נכתב פסדר, גם חסר הסיום.

וכפי ששמענו: היה זה שנתרצה להיות קרבן במקומו, הרב מבארדיטשוב ז"ל, כי נסתלק אז (כ"ד תשרי תק"ע). וזה שאמר: "מתירא אני על להבא!" כי גם הוא נסתלק בשנה האחרת, אחר פטירת הרב מבארדיטשוב ז"ל (י"ח תשרי תקע"א).

הבעלי-תפלות ביום-הכפורים

כד. תי"מוהר"ן קיד - ויהי היום, התפלל אחד נעילה לפני העמוד ביום-כפור שלא ברצון רבנו ז"ל (בזלאטיפאליע שנת תקס"א), ונשתקל מלולו באמצע התפלה, ולא היה יכול לפתח פיו בשום אופן, עד שהכרח להסתלק בחרפה גדולה. ועמד אחר תחתינו.

ואחר-כך במוצאי יום-הכפורים, אמר רבנו ז"ל דברי צחות נאה בדרבנו, על ענין הבעלי-תפלה של אותו יום-כפור. ואמר: שהוא "מטבע של אברהם אבינו, זקן וזקנה מצד אחד, בחור ובתולה מצד אחד" (בבא קמא צז.). כי בתחלה התפלל חותנו של הבעל נעילה הנ"ל, ואחר-כך חתנו הנ"ל, ושניהם התפללו בשביל נשותיהם, כדי להתפכד בעיניהם וכו'.

ואמר אז: שהוא היה רוצה לעסק אז בתפלתו אודות ה'פריפינאציע' (מה שהאדונים לקחו המציגה מיד המוכסנים), ואם אתם יודעים איך הסמ"ך מ"ם עומד פגגד דבר

עוד אחד מאותו העיר של זה האיש הנ"ל שהיה אהבו, ואמר לפני רבנו ז"ל: שהולאתו הכבידה עליו בשביל שהלך היום למקוה לטביל!

ענה רבנו ז"ל ואמר: "למה אתם תולים הכבדת החולאת במצוות, טוב וראוי יותר שתתלו בעברות!" וזה היה בערב יום-כפור האחרון של קדם הסתלקותו הקדוש באומאן.

- התורה הותם בתוך הותם -

ואמר קצת מאיזה סליחה של יום-כפורים

כא. תי"מוהר"ן יג-נט - וזכינו אחר-כך ביום שני (בעשרת-ימית-שובה שנת תקס"ה) שגלה לנו אז התורה "חותם בתוך הותם" שבסימן כ"ב.

והתורה הזאת נאמרה פתאם - כי בתחלה ישב ודבר עמנו בדרבנו, ומקדם צוה לאיש אחד: להביא לו שמן ופתילה לתקן לו נר של שמן-זית, והדליק הנר.

ואז סמוך להדלקה, דבר עמנו באימה גדולה, ובתוך-כך צוה להביא לפניו 'סליחה' [ספר סליחות], והביאו לפניו ופתחה, ואמר קצת מאיזה סליחה של יום-כפורים וכו'.

בתוך-כך התחיל לדבר "מהגן עדן והגיהנם שהם בזה העולם" וכו' (נמצא בתורה הנ"ל), ונגנס מענין לענין, עד שגמר כל התורה "חותם בתוך הותם" הנ"ל וכו'.

המעשה שספר רבנו ז"ל בערב יום-כפור אחר הכפרות

כב. תי"מוהר"ן צה - בערב יום-כפור אחר הכפרות, ספר רבנו ז"ל: מעשה: שראה שהלך ביער אחד, והיער היה גדול בלי קץ וסוף, ורצה לשוב אל עקבו, ובא אליו אחד ואמר לו: שבזה היער אי-אפשר לבוא לסופו וקצו, כי היער הזה הוא בלי קץ וסוף, וכל הפלים שבעולם פלם נעשו מזה היער, והראה לו דרך איך שיצא מזה היער.

אחר-כך בא לנהר אחד, ורצה להגיע לסוף הנהר, ובא אליו שוב אחד, ואמר לו גם-כן: שבזה הנהר אי-אפשר לבוא לסופו, כי זה הנהר אין לו קצה וסוף, וכל בני-העולם שותין מאלו המים של זה הנהר. והראה לו גם-כן דרך וכו'.

אחר-כך בא אל רחים אחת שהיתה עומדת על אותו הנהר. ובא אליו גם-כן אחד ואמר לו: שזאת הרחים טוחנת טחינה על כל העולם פלו. - ואחר-כך חזר ובא אל היער הנ"ל, וראה שם נפח אחד שקורין 'קאווייל', שישב שם ביער ועשה מלאכתו. ואמרו לו: שזה הנפח עושה פלים בשביל כל העולם פלו. - והדברים סתומים מאד.

זה נופל עליו, באותו השבת או יום טוב שהוא צריך לומר תורה ברבים.

השרפה בברסלב, יום-כפור תקס"ז

כה. ת"י-מוהר"ן קנא; ימי-מוהר"ת ח"א יג - באותו יום-כפור (שנת תקס"ז), היתה השרפה רחמנא לאצן פה ברסלב בעת תפלת כל נדרי, בשעה שהתחיל החזן הפיוטים שאחר ערבית שהיא 'עלה' וכו'. ונתפזרנו כלנו להציל ביתו ורכושו, ונתבלבלה התפלה.

רק אחר גמר השרפה בלילה, נתקבצו כמו מנין, וגם רבנו ז"ל היה עמנו, ונמרנו הפיוטים. ואז במוצאי יום-כפור אמר רבנו ז"ל: שבאותו יום-כפור רצה לפעול דבר אצל השם-יתברך (הינו שרצה): "שהשם-יתברך יחזר ויאמר לו התורה, כמו לפני משה רבנו עליו-השלוש" [השטמט], והיו לו כמה טענות על-זה, שאלו היו נכתבים, היו נכתבים כמה בוגן [גליונות], ועשיתי לי סדר גדול על הנ"ל, אך על-ידי השרפה נתבלבל הדבר.

וגם אחר שבא מלעמבערג (בקיץ שנת תקס"ח) דבר מענין זה, והיה מוכן מדבריו: שמאז שרצה ביום-כפור לפעול זאת, מחמת זה יש עליו קטרוג גדול למעלה. ושהחולאת והיסורין שהיו לו, ושיש לו עדין, הוא מחמת זה. ואמר: אה-על-פי שפונתי בודאי לשם שמים, אה-על-פי-כן וכו'. - ואה-על-פי שידוע שהיסורין והחולאת שלו הוא מחמת הנ"ל, אה-על-פי-כן אינו מתהרט בלבו.

ואמר אחר-כך במוצאי יום הכפורים: שרבי שמואל יצחק שהוא בעת הרב בטשעהרין, הודיע לו מקדם השרפה שיהיה.

ביום-הכפורים בשנת תקס"ז הנ"ל בשעת אמירת 'כל נדרי', אחר שהתחיל השליח-צבור הפזמונים והסליחות שאחר תפלת שמונה-עשרה - היה שרפה גדולה פה קהלת-קדש ברסלב - ונשרפו כמה וכמה בתים גדולים, והיה רעש גדול מאד ונתבלבל התפלה, כי כלם ברחו למלט נפשם וביתם. אבל ביתו של רבנו ז"ל לא נשרף אז באותה שרפה.

אחר גמר השרפה באותה הלילה של יום-הכפורים, היה פחד ורעש גדול מבגני-חיל שבאו לבית-המדרש שלנו. והכו כמה אנשים בבית-המדרש ובחוץ, הפה ופצוע, שילכו להשקיט האש ולכבות האש הנשאר. והיה לנו צער ופחד גדול.

כט. ת"י-מוהר"ן תקמז - בעת שהיתה השרפה פה פעם-אחת בשבת (ליל שבת ראש-חודש אייר תק"ע - ת"י מוהר"ן קפה), ופעם-אחת ביום-הכפורים (תקס"ז - ת"י

שבקדשה, ואיך הוא מתגבר למנע ולבלבל, ובא זה ועמד להתפלל, ודחיתי אותו. - ומחמת זה התרעם על רבנו ז"ל, האיש הזה הנ"ל, והלך ונסע לקהלת קדש שפאליע, והלשין על רבנו ז"ל וכו' וכו'.

הנגון של "ונתנה תקף"

כה. ת"י-מוהר"ן תסו - ליל שבת-חזון תקס"ט, שספרו לפניו מגדל הצרות וממיתות משנות שמתו בני-אדם באוסטרדיא רחמנא-לאצן בשעת השרפה שהיתה שם בערב-שבת-קדש העבר. אמר: לא אחד שסובל צרות קשות על-ידי הנגון. הינו הנגון שמסימין בסוף "ונתנה תקף", שקדם מנגנין בנגון הידוע: "מי ינוח, ומי ינוע", ומסימין בנגון: "מי ישפל, ומי ירום", ואחר-כך מסימין בנגון לבד בלי תבות, קדם שמתחילין "ותשובה ותפלה וצדקה", בידוע להעולם.

ואותו הנגון הנמשך אחר הפיוט "ומי ירום" - הוא מורה גם-כן על איזה גזרות חסיו-שלוש. כי בתחלה הוא מפרש בפרוש כמה גזרות: "מי ינוח מי ישפל", ואומרים בנגון הידוע. ואחר-כך נמשך הנגון לבד בלי תבות, כמסים ברמז השאר בנגון לבד בלי תבות בפרוש, ומזה הנגון באים גזרות חסיו-שלוש שאינם מפרשים בפרוש בפיוט 'ונתנה תקף', רק החזן מרמז בנגון לבד כנ"ל. והענין מבאר לבקי בנגונים של ימים-הנוראים.

התפלות של ימים הנוראים

כו. ת"י-מוהר"ן תסז - פעם-אחת היה משיח בענין התפלות של ימים הנוראים. אמר: שבתחלה הבעל-תפלה מתחיל "המלך!" - ואזי הוא הולך מקדם, והעולם הולכים אחריו. כי הוא אומר תחלה, והעולם אומרים אחריו, וכן מתנהג עוד להלן יותר.

ואחר-כך הוא מסתפל בעצמו: "מי אנכי לילך ולהקדים לפני העולם!" - ועלי-כן אחר-כך הוא מתנהג להפך: שהעולם אומרים תחלה, ואחר-כך הבעל-תפלה, כגון "מלך עליון, אמיץ המנשא", וכן "אתה הוא אלוקינו בשמים ובארץ", וכן "ונתנה תקף", וכן בכל התפלות - שבכלם העולם אומרים הפיוטים והחרוזים קדם להבעל-תפלה, והבעל-תפלה אחריהם. - ובתחלה היה להפך, כי הוא מסתפל בעצמו וכו'.

הרעש והפחד שיש על כלל-ישראל בערב יום-כפור לעת-ערב

כז. ת"י-מוהר"ן קנז - ואמר: שבכל עת הקבוצ שהיא צריך לומר תורה לפני אנשיו, אזי ממש הרעש והפחד שיש על כלל-ישראל בערב יום-כפור לעת-ערב בעת שהולכין לבית-הכנסת - ממש פחד ורעש

אז לפניו, וחזק אותם הרבה, וכן דבר עם פלנו באהבה ובשמחה.

**- ערב יום-כפור האחרון אצל מוהרנ"ת ז"ל -
"פתנת בד קדש ילבש, ומכנסי בד יהיו על בשרו"
(ויקרא טז, ד)**

לא. ימי-התלאות, הקדמה - ידידנו המפלא הרב עקיבא זאב מנעמירוב, היה רגיל לספר מעצם התעוררות שראת ממורנו מוהרנ"ת בערב יום-כפור האחרון. כי דבר אז בעת סעודת ערב יום-כפור, מענין הד' יסודות, דומם צומח חי מדבר.

ואמר: הלא אנחנו רואים: כל מה שהמדרגה נמוכה יותר, נמצא בו טוב יותר.

כי יסוד המדבר' הוא ה'אדם', ומקח האדם במכירתו לא יעלה במקח הפוס, שהוא מ'יסוד החי' הנמוך מה'מדבר' בנודע, שנמצא סוס שנותנים במחירו כמה אלפים רז"כ (הוצל פסד).

ומקח הצומח' יעלה עוד יותר, כי נמצאים שושנים ופרחים שמביאים ממדינות רחוקות שאין ערך כלל למחירים לשוים.

וב'יסוד הדומם' נמצאים אבנים טובות ויקרות העולים עוד יותר, ורואים אנו את הטוב והאלקות שנמצא בהם, מפקדת התורה על הפהן-גדול, שבכל-עת בניסתו לבית-המקדש, יהיה לבוש בהשן ואפוד שיהיה נתונים בהם כמה אבנים טובות.

ואחר הדברים האלה, נכנס מוהרנ"ת ז"ל בדרכו הקדושה מענין לענין, עד שהתחיל לדבר בהתעוררות גדול בשלהבת אש גוראה, וצעק בקולו הקדוש בזה הלשון: ואף-על-פי-כן נמצא גבוה מעל גבוה, קדשה נעלמה ונסתרה, קדש-הקדשים, שהפהן-הגדול כשהיה צריך לכנס לשם, היה צריך להפשיט כל הבגדים היקרים, רק "פתנת בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו וכו'" (ויקרא טז, ד)! - ואמר את הפסוק הזה בנגון של הקורא ביום-כפור.

ורבי מאיר יהודה ז"ל מברסלב היה רגיל גם-כן לספר, כי גם הוא נכנס אז אל בית מורנו מוהרנ"ת. ובבואו על הפתח, והיה נשמע מרחוק את הדברים האלה יוצאים מפיו הקדוש כלפידי אש, ונשאר עומד על עמדו ומקומו, וירא ללכת יותר להתקרב אל השלחן.

והנה על שבת שלפני פטירתו, בא אליו שנית רבי עקיבא זאב, ובבלי-שבת אחר הסעודה דבר עוד הפעם מעבודת הפהן-הגדול מ'יום-כפור', בהתלהבות גדול ונורא, והזכיר אז כמה תבות מהפיוט שבסדר

מוהר"ן קנא, היה רצונו: שנקל מאד בענין הצלת ממונו, ולכלי להחמיר בזה כלל (פשוט דרצונו-לומר: באפן המתר על-פי דין בלי תמרות יתרות).

ואחר יום-כפור דבר מזה, ואמר: "שיש כמה שו"ת [שאלות ותשובות] שמקלין ומתירין הרבה בזה". ואמר: "שאין ראוי להחמיר בענין בזה".

ואמר: זה אני יודע מכבר - שיש אנשים שבשביל חמרא אחת מבטלין הרבה מאד מעבודת-השם, כמעט הכל. כי הלא כמה האדם מיגע עצמו בשביל הפציו וממונו, ונוסע לדרכים, ומבטל עצמו הרבה מתורה ותפלה ועבודת השם ימים הרבה, בשביל להרויח ממון, ואחר-כך בשביל חמרא אחת, יאבד הכל חס"י ושלום, ויצטרף שנית לבטל עצמו הרבה וכו'.

ערב יום-הכפורים האחרון לחיי רבנו ז"ל שנת תקע"א

ל. ימי-מוהרנ"ת ח"א נד-נה - בערב יום-

הכפורים [האחרון לחיי רבנו ז"ל בשנת תקע"א - תשע ימים לפני הסתלקותו הקדוש] נכנסנו אליו, וברך אותנו כל אחד ואחד בדרכו תמיד. אבל היה אז מאים קצת, ונפל אימה ובושה גדולה לכל מי שנכנס אליו להתברך. וא"י אפשר לצייר גוראות הדרת קדשת פניו המאירים אז בערב יום-הכפורים כשנכנסנו אליו להתברך, אשרינו שזכינו אז לקבל ברכתו, היא הברכה שקבלנו ממנו קדם הסתלקותו.

אחר-כך ביום-הכפורים לא נכנס להתפלל עמנו יחד בדרכו תמיד, רק התפלל בחדרו וכו'. - קדם נעילה לא ידענו מי יתפלל נעילה, ואמרנו לשאל אותו ז"ל בעצמו, ונתעוררתי בעצמי לילך אליו לשאלו, כדי ליבות לקבל פניו הנוראות אז. ואמר רבי נפתלי: שגם הוא רוצה לילך בשביל בונה זו.

והלכנו שנינו יחד, ובאנו אליו, ונכנסנו לחדרו באימה וביראה, כי תמיד בכל עת שרצינו לכנס אליו נפל עלינו יראה ובושה, ומחמת זה היה תמיד קשה עלינו מאד תחלת הכניסה לחדרו, ובפרט בעת הזאת ביום-הכפורים סמוך לנעילה, סמוך להסתלקותו.

כשנכנסנו לחדרו, ועמדנו על הפתח בבהלה ובאימה, שאל בקצור: "על מה באנו?"! - ענינו ואמרנו ביראה: "מי יתפלל נעילה?"! - ותכף הטה בידו עלינו, כאומר: "לכו לכו, אין לי עתה עסק בזה, עשו לכם מה שתרצו!" - אחר-כך במוצאי יום-הכפורים נכנסנו אליו עם העולם, והיה חלוש מאד, ולא הראה פנים שוחקות.

ביום שאחר יום-הכפורים, הוא יום שלישי בשבת בבקר, נכנסו אליו העולם, והיה בדיחא דעתה. ודבר עם העולם בפנים שוחקות וכו'. ואנשי טפליק עמדו

ליום כפור). והתלמידים חכם גדול מכהן גדול, כמו שכתוב: "יקרה היא מפנינים" (משלי ג, טו - הוריות יג).

לג. עלים לתרופה, מנתב הסתלקות

מוהרנ"ת ז"ל - ואחר כך (בליל שבת פרשת ויגש, שעד ונחצי לפני הסתלקותו) לא דבר עמנו יותר, רק שמענו שאמר: 'ברכה', וברכת המפיל, 'חננו המרבה לסלח' ומקדש השבת וכו'.

[וב'חכמה ותרונה' (דף יא): בליל השבת שבגמר התנקה, והוא השבת האחרון שהיתה לו בימי חייו הקדושים, עסק אז מוהרנ"ת ז"ל בתפלת יום הכפורים, שהוא בפעולת הסלח נא' השיד לזה, ואחר כך נגש ונתעלה ונסתלק במאור רבו ביום ו' פרשת ויגש, ויצא נשמתו ב"ח'ננו' המרבה לסלח" שבמספר שמו הקדוש, כי "חננו המרבה לסלח" עולה כמספר שמו "נתו".]

"זהבים מעביר ולבנים לובש, שעבודת היום בבגדי לבן"
(מוסף סדר העבודה יום כפור)

לד. שיח שרפי קדש ח"ב תרסד - מוהרנ"ת

ז"ל דבר פעם בערב יום כפור דבורים נלהבים, והזכיר מה שאומרים בפיוט של מוסף בסדר העבודה: "זהבים מעביר ולבנים לובש, שעבודת היום בבגדי לבן"!

ובאר בזה: שכשנכנסים לפני ולפנים, שמרמז על אחר פטירתו של אדם, שאז פושטים ממנו כל בגדי הזהב' ואפלו את החשן עם האבנים טובות, כי כל אלו הדברים אינם נכנסים עם האדם בעת שנכנסים לפני ולפנים. ורק נשאר בגדי הלבן המרמזים על המעשים טובים האמתיים.

"כיושב בסתר לחלות פני מלך, מראה כהן"
(מוסף יום כפור)

לה. שיח שרפי קדש ח"ב רסד - בתחלת

התקרבותו של מוהרנ"ת לרבנו, שלח אותו רבנו לרבי אהרן, באמרו אליו: "לך נא וראה מה שלום אהרל'ע שלי" [גיי זעה וואס מאכט מין אהרל'ע]. כשנכנס אליו מוהרנ"ת, פגש אותו כשהוא יושב בדבקות עם עינים בוכיות להשם יתברך.

כשחזר ושאלו רבנו לשלומו, ענהו מוהרנ"ת: "שפגש אותו בוכה!" - המליץ עליו רבינו את הנאמר ביום הכפורים בשבח כהן הגדול (מוסף ליום הכפורים): "כיושב בסתר לחלות פני מלך, מראה כהן".

והינו: שהכהן הגדול בעת שנכנס לקיים עבודתו לפני ולפנים, ביום המיוחד בשנה, ובמקום המקדש ביותר, ובהקריבו את קרבן הקטרת המעלה מכל הקרבנות, היו דומות פניו, כזה היושב בסתר ומחלה פני מלכו של עולם! - כלומר: שהיושב בסתר ומתבודד, גדול יותר.

העבודה: "נכנס למקום שנכנס, ועמד במקום שעמד!" - ועוד כמה תבות.

ובשובע שאחר זה - נפטר ויצא נשמתו באלה התבות: "חננו המרבה לסלח" - ביום העשירי לחדש טבת. [כמו בא בעלים לתרופה, במכתב הסתלקות מוהרנ"ת ז"ל: "ואחר כך לא דבר עמנו יותר, רק שמענו שאמר 'ברכה', וברכת המפיל, ו'חננו המרבה לסלח', ומקדש השבת" וכו'].

והמוכן מכליזה: **כי נמצא בו מצד נשמתו גם כל הסליחה והכפרה של יום העשירי מעשרת ימי תשובה, הוא יום כפור!** - כי הרבה הרבה בעלי תשובה שבודאי נתכפר להם עוונותיהם, נעשו עלי ידי דבוריו וספריו הקדושים שהשאיר אחריו כמובא.

ולוא דמסתפינא (ראתי), הייתי אומר: שזהו שגם שמו הקדוש גימטריה מכון ממש מספר מגין התבות "חננו המרבה לסלח".

וזה אשר גם אדמו"ר הנחל נובע מקור חכמה מוהר"ן ז"ל, סמוך ידו עליו, ואמר עליו: "שהוא יודע ממנו יותר מכלם!" כמבאר במקום אחר.

ועל זה זכה לחבר ספר לקוטי הלכות הקדוש, ותפלותיו המעוררים ומחזיקים כל איש מגדול ועד קטן, להטותו לטוב לשוב בתשובה שלמה.

[ב'כוכביאור' (חכמה ובינה לט): כאשר נראה ונודע לכל מביט ומסתכל בספריו הקדושים, שאף על פי שמרבה לדבר מכל המדות טובות וישרות, אבל עקר רוב דבריו יסובבו על ענין 'התחזקות, לחזק ולאמץ כל הנחשלים והעייפים והיגעיים, אשר עמלך רודף אחריהם, לבל יתיאשו עצמם מן הרחמים, כי הוא יתברך חנון ורב לסלח, וכאשר נשמע ונראה גם בעת יציאת נשמתו הקדושה, שעד נשימה האחרונה, כפל ושלש: "חננו המרבה לסלח", פעמים אין מספר.]

- מוהרנ"ת ז"ל לפני הסתלקותו הקדוש - "כהן הגדול שנכנס לפני ולפנים, עמד במקום שעמד, ונכנס במקום שנכנס" (יומא פ"ה מ"גד) ראה לפני מי אתה נכנס, אחת ואחת" וכו' (סדר העבודה מוסף יום כפור) - "חננו המרבה לסלח" -

לב. עלים לתרופה, מנתב הסתלקות

מוהרנ"ת ז"ל - ובליל שבת (פרשת מקץ, לפני הסתלקותו) אחר שהלך מהשלחו, דבר מענין העבודה של יום הכפורים, והוציא מפיו הקדוש אש שלהבת, ואמר 'העבודה' וכו', [הנסח של העבודה מתפלת מוסף יום הכפורים]: "כהן הגדול שנכנס לפני ולפנים, עמד במקום שעמד, ונכנס במקום שנכנס" (יומא פ"ה מ"גד), ראה לפני מי אתה נכנס, אחת ואחת" וכו' (סדר העבודה במוסף

בליל יום-כפור, נופלת יראה אימה בכל העולם, עד שאפלו הדגים שבמים רועדים מפחד!

לו. שיח-שורפי-קדש ח"ב תקנה - בשספרו למוהרנ"ת, שהרב מבארדיטשוב אמר: "שבלייל כלי-נדרי, היינו בליל יום-כפור, נופלת יראה אימה בכל העולם, עד שאפלו הדגים שבמים רועדים מפחד!" - הפטיר על זה ואמר: "אם-כן כמה כבר צריכים לרעד, כשאין רועדים" [וויפיל דארף מען שוין ציטערן, אז סציטערט זיך נישט].

"למען נחדל מעשק ידינו" (תפלת נעילה)

לו. שיח-שורפי-קדש ח"ב תרז - פעם בתפלת נעילה של יום-כפור בעת שאמר מוהרנ"ת את התבות: "למען נחדל מעשק ידינו!" - אמרה בשאגה גדולה.

ולאחר התפלה אמר לו רבנו: "אין הדבר קשה כלי-כך!" - כי כפי צעקתו היה נראה שאין תקנה לשוב מעשק ידינו - ופיסו רבנו בכך.

הענין שלי הוא יום-כפור

לח. שיח-שורפי-קדש ח"ב תרסב - מוהרנ"ת ז"ל אמר: "ענין רבנו הוא ראשיהשנה, והענין שלי הוא יום-כפור!" [דעם רעבינ'ס זאך איז ראשיהשנה, מיין זאך איז יום כפור]. והיו מאנ"ש שנסעו ובאו אליו על יום-כפור, אולם ללא רעש ופרסום.

- תודה לקל, שאחר ראשיהשנה בא יום-כפור -

לט. שיח-שורפי-קדש ח"ב תרסה; אנביה-ברזל - מוהרנ"ת ז"ל נענה ואמר פעם, לענין המניעות שיש לכל אחד מאנ"ש מבני ביתו בענין הנסיעה לקבוץ על ראשיהשנה באומאן: "א דאנק גאט, אז נאך ראשיהשנה קומט יום-כפור" [תודה לקל, שאחר ראשיהשנה בא יום-כפור], ואז נשארים אנ"ש בביתם ומשלימים בני הבית וסולחים אחד לשני, ועל-ידי זה חוזר השלום למקומו. ואמר זאת לרבי יצחק בנר, שהיה לו מניעות גדולות מבני-ביתו בענין זה.

הספור מהחרם בוילנא בליל יום-כפור, ומוהרנ"ת מחזקו

מ. שיח-שורפי-קדש ח"ב תשפה - אחר שדבר פעם מוהרנ"ת ז"ל מגדל ענין חיוב ההתחזקות, שצריך האדם להתחזק ולהמשיך לכסוף ולהשתוקק לזכות לטוב פראוי, אף אם יעבור עליו מה, ומגדל הענין שגלה ואמר רבנו: "שאין שום יאוש בעולם כלל ובכל". פנה אליו אחד מהשומעים ומשאלתו בפיו: היות שלפנים היה דר בעיר וילנא, ושם בבית-הכנסת

הגדול שבעיר, היו כמה וכמה ספרי-תורות מעוטרים בכתרי-תורה עשויים מזהב, וכן עוד תכשיטי תורה יקרים שהיו שוים הון רב, גבאי בית-הכנסת היו שומרים מאד על המקום, והיו מציבים שומרים לשמר עליהם.

אולם בליל יום-כפור התרשלו בשמירת המקום, כי מחמת אימת יום-הדין הנורא, לא עלה על לבם שיהיו שום בר ישראל לגנוב ולשדוד את דברי הכסף והזהב העוטרים את ספרי-התורה. - אולם כמה גנבים שהרגישו בזה, בחרו לעצמם לפרוץ ולשדוד את דברי הזהב דוקא בליל זה.

למחרת כשהגיעו המתפללים לבית-הכנסת, והרגישו במעשה נפשע זה, הזדעזעו לנפשם מאד, שיעזי בר ישראל לגנוב את תכשיטי ספרי-התורות בליל יום-הכפורים הנורא? - כי הבינו שיד ישראל היתה במעל זה. - דנו רבני העיר בדבר, והכריזו חרם נורא, הן על הגנבים, והן על היודע מי גנבם, שיהיו מוחרמים משני העולמות.

והמשיך הלה ואמר למוהרנ"ת: אני לא גנבתי, אולם יודע הייתי מי היו הגנבים. ועתה עבר כבר זמן רב, וכבר אחזני היאוש לגמרי, אולם עתה מחמת ששמעתי דבריכם הנלהבים בענין ההתחזקות, שואל אני אתכם לעצה ותקון. לא יודע מה יעץ וצוה עליו מוהרנ"ת, אולם סדר לו דרך תשובה פראוי לו.

"אתה יודע רזי עולם" (תפלת נדוי)

מא. אנביה-ברזל, שיחות וספורים ממוהרנ"ת ז"ל טו - פעם-אחת היה ישן רבי נחמן מטולטשין ז"ל בחדר מוהרנ"ת, ושמע שמוהרנ"ת אמר אז לתקון חצות, ואמר: "אתה יודע רזי עולם!" - דו וויסט דעם סוד פונעם רבי'ן, ווי דער רבי איז א סוד ביי דער וועלט!" [אתה יודע את הסוד של הרבי, איך שהרבי הוא סוד אצל אנשי העולם], ואותי קרבת לרבי בזה!" - והתחיל לבקש להשם-יתברך: "שיצית רבנו ז"ל, ויתקרב אליו באמת".

- השמחה במוצאי יום-הכפורים -

"עצומו של יום-הכפורים מכפר" (יזמא פה: פרייתות ז:)

מב. באור הלקוטים (השקטות בסוף הספר) - מרבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל: כי מוהרנ"ת ז"ל היה אומר על השמחה שבאה במוצאי יום-כפור: שאצלו עקר החרטה הוא, עד שיהיה בטוח מכאן והלאה על הענין שלא יבא עוד ליד חטא, כי מה שעבר אין והעקר על להבא. - ואם-כן מהו השמחה בלי-כך במוצאי יום-כפור!?

וגו יום שהאדם עושה תשובה, הוא למעלה מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה מהזמן. וכן 'יום הכפורים' הוא למעלה מהזמן (תשובה ח"ב א).

ספר המדות - עניני 'מחילת עונות'

[א] על-ידי 'אמונה', הקדוש-ברוך-הוא יסלח לך על כל עוונותיך (אמונה לג). [ב] 'מזבח', מזיח גזרות רעות ומכפר עונות ומזין ומחבב" (על-פי כתבות י), וה"ש"לחן דומה למזבח" (על-פי ברכות נה. תגינה כז. קנחות צז). (אכילה ז). [ג] על-ידי 'מחילת עונות', תזכה ל"בר-לבב" (תהלים כד, ד) (הרהורים ח"א כא). [ד] בשמבטל 'הרהורי עבודה-זרה', על-ידי-זוה מוחלין לו כל עוונותיו (הרהורים ח"ב טז). [ה] אין אדם עולה לגדלה אלא-אם-פן מוחלין לו כל עוונותיו (התנשאות ח"א ו). [ו] מי שמקשר תמיד ביראת-השם, ואינו שכוח ממנו, מוחלין לו כל עוונותיו (יראה כ). [ז] הקדוש-ברוך-הוא מוחל עוונות ישראל בשביל הצדיקים (צדיק קלג). [ח] על ידי הפרנסה שמפרנסין את הצדיק, נמחל להם כל עוונותיהם, כמו (בבמות צ): "הכהנים אוכלים, ובעלים מתכפרים" (צדיק רט). [ט] העושה דבר עברה, ומתחרט בה, מוחלין לו על כל עוונותיו" (תשובה כו). [י] הנושא ונותן באמונה, מוחלין לו על כל עוונותיו (תשובה כז). [יא] על-ידי תפלה שהיא בשועה, ימחל לך הקדוש-ברוך-הוא (תשובה עט). [יב] הבוכה ומתאבל על אדם בשר, מוחלין לו על כל עוונותיו (תשובה פה). [יג] העונה "אמן יהא שמיה רבא" בכל כחו, אפלו יש בו שמץ של עבודה-זרה, מוחלין לו (תשובה פח). [יד] על-ידי 'תשובת יחיד', מוחלין לו ולכל העולם כלו" (תשובה צו). [טו] 'בעל-תשובה' יתפלל על ה'גשם', ועל-ידי-זוה מכפרין לו על עוונותיו (תשובה קא). [טז] מי שמתפלל על ישראל - הקדוש-ברוך-הוא מכפר לו על כל עוונותיו (תפלה טג).

אמר הרב רבי אברהם ז"ל: כי באמת ביום-כפור "עצומו של יום מכפר, לחד מאן דאמר. ולא ידך מאן דאמר, דוקא בתשובה מכפר" (יומא פה: פרייתות ז: - ומר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי. כי מהו 'עצומו של יום', שאז מאיר אור היובל, בינה עלאה, בחינת תשובה עלאה שבא מלמעלה לכל-אדם מישראל ומעוררים לתשובה. נמצא שהוא מכפר, כי על-ידי-זוה עושה תשובה.

אכן שארית לשוב בתשובה גמורה עד שלא יחטא עוד, וזהו גס-פן על-ידי 'קדשת יום-כפור', על-פן אז מאיר בחינת יובל, בחינת כלליות בן ותלמיד כפוצא בלקוטי תנינא סימן ז', בחינת 'דעת' המציל את האדם מהעברות וכו'.

ועל-ידי הארת הדעת שביום-כפור, בחינת שנת היובל - נצול האדם מהעברות תמיד, כי "אין אדם חוטא אלא אם פן נכנס בו רוח שטות" (סוטה ג), על-פן באמת ראוי לשמוח במוצאי יום-כפור, על-ידי הארת הדעת הקדוש האמתי לנצח.

עשרה בני הקבוץ של הבעל-תפלה, עשרת ימי תשובה

מג. באור-הלקוטים, השמטות בסוף הספר -
"דרשו ה' בהמצאו" (ישעיה נה, ו), "אלו עשרת-ימי תשובה שבין ראש-השנה ליום-הכפורים" (ראש-השנה יח. יבמות מט: קה). - ואז הזמן שנמצאים עשרה בני הקבוץ הקדוש של הבעל-תפלה שספר רבנו ז"ל במעשה י"ב. כי 'ראש-השנה' שהוא נגד 'מדת הדין' - נגד ה'גבור' שהלך לכבש מדינות, ולא היה רוצה ביי אם 'הכנעה' וכו' והיה מניחם, ואם לאו היה מחריבם וכו'. וזה פונת הפתוב (ויקרא כו, מא): "או אז ינע לבבם הערל ואז ירצו את עונם".

ספר המדות - עניני 'יום הכפורים'

וְדוֹי בְּיוֹם הַכְּפוּרִים

א. ח"א ז, ה - על-ידי 'דווי דברים', יוצא מעצמותיו האותיות החקוקים עליהם, ונעשה מהם הדבור של ה'דווי'. כי הדבור יוצא מעצמותיו, כמו שכתוב (תהלים לה, י): "כל עצמותי תאמרנה". ומחריב הבנין והצורה הרע, ובונה מהם 'מלכות דקדשה', ומעלה ה'מלכות' מהסטרא-אחרא.

ב. ח"א ו, ג - וצריך לאחז תמיד במדת התשובה, כי "מי יאמר זפיתי לבי טהרתי מהטאתי" (משלי כ, ט). כי בשעה שאדם אומר: "הטאתי, עויתי, פשעתי", אפלו זה אי-אפשר לומר ב"בר-לבב" (תהלים כד, ד) בלי פניה.

[א] 'המתקת-הדינים', הוא על-ידי ה'גורל' כמו 'לעזאזל' (המתקת-דין צד). (פרוש הדבר, שמעתי מפיו-הקדוש: שיקח שני מטבעות ויפיל עליהם גורל, 'גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל" (ויקרא טו, ח). והמטבע שעלה עליה הגורל לה', יתן אותה לצדקה. והשניה שעלה עליה הגורל לעזאזל, ישליך אותה לאבוד. ועל-ידי-זוה נמתק הדינים).

[ב] מי ששערותיו מרבים שלא על-פי הטבע, זה עלול לנזקים הרבה ולפגעים רעים מהסטרא-אחרא - סגלתו: שיקרא הפרשה שקורין ביום-כפורים (ויקרא טז, כב) (טבע ח"ב ב; סגלה ח"ב ו). [ביצהר] אחרי נו: "תאנא אמר רבי יוסי, בהאי יומא דכפורי, אתתקן למקרי פרשתא דא, לכפרא לישראל בגלותא. בגין דא, סדרא דיומא דא, הקא אתסדר, ובגין דמיתתהון דבני אהרן, מכפרא על ישראל" וכו'.

וזהו: "מי יאמר זפיתי לבי, טהרתי מחטאתי". הינו: מי יוכל לומר שלבו זך וטהור מפניות, אפלו בשעה שאומר: 'חטאתי' וכו'. וזהו: "מי יאמר וכו': טהרתי מחטאתי" - הינו: שיהיה טהור מן ה"חטאתי, עויתי, פשעתי" שאמר - כי גם אז אינו זך וטהור בלי פניות.

נמצא: שצריך לעשות תשובה על התשובה הראשונה, הינו: על "חטאתי, עויתי, פשעתי" שאמר, כי עליו נאמר (ישעיה כט, יג): "בשפתיו כבדוני", כי על-ידי 'תשובה' זוכה לכבוד השם. "ולבו רחק ממני" (שם).

ואפלו אם יודע שעשה 'תשובה-שלמה' - אף-על-פי-כן צריך לעשות 'תשובה' על 'תשובה הראשונה'. כי מתחלה כשעשה תשובה, עשה לפי השגתו, ואחר-כך בודאי מכיר ומשיג יותר את השם-יתברך. נמצא: לפי השגתו שמשיג עכשו, בודאי השגתו הראשונה הוא בבחינת 'גשמיות', נמצא: שצריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה, על שהתגשם את רוממות אלקותו.

ג. ח"א נח - במה שפגם יתקן, הינו: 'ודוי דברים', כמו שאמר הפתוב (הושע יד, א): "קחו עמכם דברים" - שיתודה תמיד בכל לבו "נכח פני ה'" (איכה ב, יט). אזי: "ושובו אל ה'" (הושע שם), שישוּבו כל הדברים שפגם, אל שרשו. וזהו בחינת 'יחוד קדשא-ברוך-הוא ושכינתה' - פי מיוחד ה'דבור' שהוא בחינת ה'שכינה', אל ה'.

ד. ח"א קנח - דע: פי צריך דוקא 'ודוי דברים', פי צריך לפרט את החטא, וצריך להתודות בדבורים בכל-פעם על כל מה שעשה. ויש לזה מניעות רבות. לפעמים נשפח מאתו החטא. ויש שזוכר את החטא, ויכבד עליו מאד וקשה לו להוציא הדבור להתודות, ועוד מניעות רבות.

והתקון לזה: לשמח הרבה בשמחה של מצוה - בגון חתנה של מצוה, או שאר מצוה בשמחה. שיתגבר לשמח בשמחה גדולה, עד שירקד הרבה מחמת שמחה. ועל-ידי-זה זוכה להתודות בדבורים, ועל-ידי-זה יתקן פגם חטאיו.

פי 'שמחה', הוא קומה שלמה מרמ"ח אברים ושס"ה גידים. ועל-יפן כששמח או מרקד, צריך לראות שיעבר בכל השמחה, מראש ועד עקב, פי לפעמים השמחה רק ברגליו, ולפעמים בלב, או בהמחין וכו'. - אף עקר השמחה, שיעבר בכל הקומה שיש בהשמחה. וצריך לזה מצוות רבות, פי שרש נקודות כל המצוות היא השמחה וכו'.

ועל-יפן אם פגם באיזה מצוה, עשה או לא-תעשה, אזי כששמח ועובר והולך בקומת השמחה, אזי כשפוגע בזה האיבר שהוא כנגד אותה מצוה שעבר, אי-אפשר לו לשמח שם, מחמת שפגם שם באותה המצוה שנקדטה שמחה, ואדרבא, יש לו 'דאגה' שהוא הפך השמחה וכו', ועל-יפן על-ידי-זה מרגיש ונזכר החטא שעשה מקדם.

אך על-ידי רבוי המצוות וכו' - נתבטל הדאגה של החטא המונעת השמחה, פי רבוי אור השמחה של רבוי מצוות שלו, מבטל המניעות של החטא. ואזי יכול להתודות.

ועל-ידי 'ודוי דברים' - נתתקן עולם הדבור, כמבאר במקום אחר (ח"א עח), פי פגם החטא בנפש, וה'נפש' הוא בחינת ה'דבור' וכו', ועל-יפן צריך להתודות בדבורים דוקא, לתקן ולכנות פגם הדבור, כמו שכתוב (הושע יד, א): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'".

ועל-ידי שנתקן ונבנה הדבור על-ידי 'ודוי דברים', נעשה 'יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה' וכו'.

וזה (ישעיה נא, א): "ששון ושמחה ימצא בה, תודה וקול זמרה" - הינו: שנמצא בתוך ה'ששון ושמחה' - 'תודה', בחינת 'ודוי דברים', ו'קול זמרה'.

ספר-המדות - עניני 'ודוי'

[א] על-ידי 'ודוי-דברים' גורמין: שהקדוש-ברוך-הוא מזמין מלמדי-תינוקות שלומדים באמונה (דף ח"ב א; ודוי-דברים ח"ב א). [ב] על-ידי 'ודוי-דברים', זוכה ל'התנשאות' (התנשאות ח"ב יא; ודוי-דברים ח"ב א). [ג] על-ידי 'ודוי', תצליח (הצלחה טו). [ד] על-ידי 'ודוי-דברים', גורמין שנתקנים הדרכים ממכשולות (ודוי-דברים ח"ב ב). [ה] מי שאינו מתודה על עונותיו, מורא בא עליו (ודוי-דברים ח"ב ד). [ו] על-ידי 'ודוי', יתבטל מעליה מחשבות שונאיה (מריבה לג). [ז] הקדוש-ברוך-הוא נתפוס על-ידי 'ודוי', ודומה פאלו בנה מזבח והקריב קרבן (תשובה צז).

מבטיר יונה

"ויקם יונה לברח תרשישה" (יונה א, ג)

א. ח"א לז, ו - ה'נביאים', יניקתם מבחינת 'כרבים', בחינת תינוקות, בחינת הכל שאין בו חטא, בחינת 'אוירא דארץ-ישראל', ששם מקבלין 'רוח-הקדש', כמובא בזהר (לך-לך פה. על יונה א, ג): "ויקם יונה לברח תרשישה" (כל אנון נביאים דהוי בההוא זמנא, לא נטלו נבואה אלא באתרה פדקאמרן. ובגין כך 'יונה' הוה ערק לבר

מארעא קדישא, דלא יתגלי עליה נבואה, וקא יהי בשליחותא דקודשא-ברייהוא - וברך פד: ווי למאן דאסתתר מקמי קודשא-ברייהוא וכו', והוא אתי למערק מקמיה).

"מבטן שאול שועתי שמעת קולי" (יונה ב, ג)

ב. ח"ב עח - ואפלו מי שהוא במדרגה התחתונה לגמרי, חסיושלום רחמנא-לצלן, אפלו אם מנח בשאול-תחתיות רחמנא-לצלן, אף-על-פי-כן אל יתיאש עצמו, ויקים: "מבטן שאול שועתי" (יונה ב, ג). ויחזיק עצמו במה שיוכל וכו', והעקר: לחזק עצמו בכל מה שאפשר, כי אין שום יאוש בעולם כלל (קיון יאוש איז גארנישט פארהאנדן).

ג. שיחות הר"ן שב - פעם אחת עמדי לפניו, והוא ז"ל היה מנח על מטתו, ונזרקו דבורים אלו מתוך פיו הקדוש, ואמר בזו הלשון: "העקר הוא: מבטן שאול שועתי" (יונה ב, ג) (דער עיקר איז: "מבטן שאול שועתי").

ד. חיי-מוהר"ן רעא - ואפלו הצעקה "מבטן שאול" (יונה ב, ג), גם-כן אינו נאבד. וכמו שאיתא בזהר-הקדוש (נח סט: על תהלים פט, י): "בשוא גליו אתה תשבחם" - שמה שהאדם מנשא עצמו וממשיך עצמו לאיזה מדרגה, אף-על-פי שאינו מגיע אליה, זה בעצמו שמתנגע ורודף להשיג ולגלות לאיזה קדשה, היא שבחא דילה ויקרא דילה".

ה. עלים-לתרופה, ה תצוה תקצ"ב - כי בודאי צריך כל-אחד לקים מה שהזהיר רבנו ז"ל: "לחזק עצמו תמיד". ואמר בפרוש (שיחות הר"ן שב): "שהעקר הוא "מבטן שאול שועתי"! - וכל-אחד נופל בדעתו כל-כף, עד שנדמה לו פאלו עליו לא נאמר זאת, פאלו ירד יותר מבטן שאול חסיושלום, וכאלו אין בכחו לצעק עוד, וכאלו כבר צעק הרבה מאד ואינו מועיל לו, ועוד דחיות הרבה פאלה וכאלה. ובאמת לא כן הוא, כי אני יודע האמת, שהוא ז"ל פון בכל דבריו גם עליך בפרוש, ועל כל אחד ואחד וכו'.

ו. ספר-המזות, דרך יא - תפלה של יונה הנביא (יונה ב, ב"י), היא סגלה לומר על הים.

ז. שבחי-הר"ן ח"ב טו - ונתעורר עוד הפעם רוחי סערה גדולה, והביא הספינה אחר שני מעת-לעת לארץ-הקדושה, לספר ירושלים, לעיר-הקדש יפו. ורצה רבנו ז"ל לירד שם מהספינה, ללכת אל ירושלים וכו'. ומאת ה' היתה סבה, ולא הניחוהו הישמעאלים שיכנס אליהם וכו'. ונשאר רבנו ז"ל על הספינה.

והיה בדעת הקפיטן [הקברניט] להתעכב שם עם הספינה, להיות עומד לפוש איזה ימים. ואז היה שני

ימים קדם ראש-השנה. אך הספינה לא יכלה לעמד שם מחמת גלי הים שרצו להפכה, ולא הועיל שום עצה ותחבולה לזה. והיה הדבר לפלא גדול בעיני הקפיטן [הקברניט]. ושאל: "מה זה, ועל מה זה?"!

והשיבו החכמים של הספרדים: "שקבלה בידם איש מפי איש: שבזה המקום נשלך יונה בן אמתי הנביא"! (בעת הסערה). - ולא יכלה הספינה לעמד שם אותה הלילה, והכרחו לזוז עם הספינה משם.

והלכו משם, ובאו בערב ליל זכור ברית, לעיר-הקדש 'חיפה' וכו' וכו', ואז נכנס רבנו הקדוש ז"ל לארץ-הקדושה, ובא אל המקום אשר נכסף אליו והשתוקק אליו בהשתוקקות וכסופין וגעגועים גדולים מאד מאד, ומסר נפשו אלפים ורבבות פעמים בשביל זה, והשליך נפשו מנגד עבור זה וכו' וכו'.

מִחְרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים

א. ח"ב סו - זה שקורין העולם את 'מחרת יום-הכפורים': "שם ה'" - כי אחר 'יום-הכפורים', אז נתגלה בחינת "שם ה"."

וזה שנצטוו תכף ל'מחרת יום-הכפורים' על שבת, כי 'למחרת יום-הכפורים נתרצה השם יתברך לישראל והזהירם על מלאכת המשכן, ואזי הקהילם משה והזהירם על שבת, כדי שלא יטעו לומר שמלאכת המשכן דוחה שבת" (רש"י שמות לה, א"ב). נמצא: שתכף ל'מחרת יום-הכפורים' הזהירו על 'שבת', ו"שבת שמא דקדשא-ברייהוא" (זהר יתרו פח: - כי אז אחר 'יום-הכפורים', נתגלה בחינת "שם ה"."

כי בשמענישין את אחד, עוקרין אותו משרש חיותו וכו', וה'שם' הוא ה'חיות', בבחינת (בראשית ב, יט): "נפש חיה הוא שמו", ו"שמו משתף בשמנו בבכיבול" (ירושלמי מענית פ"ב).

ועלי-כן פשיש לישראל איזה ענש חסיושלום, נוגע את-עצמו יתברך בבכיבול. וכשיש להם צרה חס' ושלום, לו צר בבכיבול, כי "בכל צרתם לו צר" (ישעיה סג, יט), כי הם "חלק אלוק ממעל" (איוב לא, ב). נמצא: כשיעניש אותם, נוגע את-עצמו יתברך בבכיבול.

נמצא: כשנתרצה הקדוש-ברוך-הוא לישראל ביום-הכפורים ואמר: "סלחתי כדברך" (במדבר יד, כ) - אזי בבכיבול, נגדל שמו יתברך המשתף בשמנו. - ועלי-כן נצטוו תכף 'אחר יום-הכפורים' על 'שבת' כנ"ל, כי "שבת שמא דקדשא-ברייהוא" כנ"ל.

ועלין קורין מ'חרת יום-הכיפורים: "שם ה'" - פי אחר המחילה והסליחה שנעשה ביום-הכפורים, נגדל שם ה'.

[ב'לקוטי-עצות' (מועדי ה' יום-כפור ד): מה שקורין מ'חרת יום-כפור שם השם! - פי אז אחר יום-הכפורים, הוא עקר הגדלת שמו ותבדך, עלידי שביום-כפור נתרצה השם-יתברך לישראל וסולח להם עונותיהם, ועלי-דייזה ממילא הם נצולים מכל הענשים ומכל הגזרות, שעלי-דייזה עקר הגדלת שמו ותבדך].

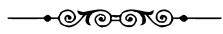
[חיי-מוהר"ן נט; ימי-מוהר"ן ח"א לט - (התורה הנ"ל) סימן ס"ז "הצדיק מברך לעשות תשובה", נאמר בין יום-כפור לסבות תק"ע - ומבאר שם הענין מה שקורין מ'חרת יום-הכפורים: שם ה'".

ובאותו הליכה שהבאתי לפניו התורה מענין מ'חרת יום-הכפורים שנקרא "שם ה'", אז נסתלק הרב הצדיק מבראדיטשוב ז"ל, כי התורה ההיא היא מקשרת ומחברת עם התורה 'בראשית' הסמוכה אחריו (ח"ב סז), ואז ראיתי והבנתי נפלאות השם, איך הכל גלוי לפניו, והכל מבאר בתורתו].

ב. שיח-שרפי-קדש ח"ג קעג - כשספרו לפני מוהרנ"ת ז"ל מגדל עבודותיו הנשגבות והיגיעות של רבי שמואל אייזיק תלמיד רבנו ז"ל, שעבד את השם בכחות עצומות לאין-שעור, עד שאמר פעם: "אלו ידעתי שלמ'חרת אקרא קריאת-שמע כהיום - הרי שמוטב לי להניח ראשי על ההרב, שיקטעו אותו!"

הפטיר מוהרנ"ת ז"ל ואמר: "אותו הדרין רבנו בחד החרב ועמד בו! - ואותנו למד רבנו: "שאם לא זכינו והתפללנו היטב ביום-כפור, מתפללים היטב ב"שם ה'"! (מ'חרת-יום-כפור היה נקרא באוקריינא "שם ה'", כפי המבאר ב'לקוטי-מוהר"ן ח"ב סו).

[אים האט דער רבי געפירט אויפן שארף פון דעם שווערד, און איז בייגעשטאנען! - אונז האט דער רבי זכרוננו-לברכה געלערנט: "אז מ'דאוונט נישט יום-כפור, דאוונט מען גאטס-נאמען].

לקוטי תפלות ל'עשרת ימי תשובה' ויום הכפורים

[הקטעים השייכים רק ליום-הכפורים - הם באותיות יותר גדולות]

רחם עלינו, וזכנו לקבל יום הגדול והנורא הזה פראוי, ולשוב בתשובה שלמה באמת, באפן שתסלח ותמחל ותכפר לנו על כל חטאתינו ועונותינו ופשעינו העצומים והרבים והכבדים יותר מחול הים.

ותעזרנו בזכות עצם קדשת היום הקדוש הזה, ובזכות התענית הקדוש של יום הנורא הזה, יום צום הכפורים, שנופה עלי-דייזה להכניע אצלנו כל הרצונות אליך תתברך, להכניע ולשבר ולבטל כל מיני רצונות שלנו כנגד רצונך, עד שלא יהיה לנו שום רצון ולא שום תאוה כנגד רצונך כלל, באפן שנופה להיות כרצונך תמיד, ולכלי לסור מרצונך ימין ושמאל.

ועלי-דייזה נזפה, שאתה ברחמיך תבטל רצון אחרים מפני רצוננו, ויתבטל מאתנו כל מיני מחלוקת שבעולכם, הן מחלוקת מבני העולכם, הן מחלוקת שבעצמי, אשר עתה "אין שלום בעצמי מפני חטאתי", וכל מה שאני רוצה לעשות איזה דבר שפקדשה יש לי מניעות רבות ועצומות בלי שעור, ועקר הוא מניעות המוח והלב.

א. לקוטי תפלות ח"א קג

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קעט, 'תענית מבטל מחלוקת')

וזכנו ברחמיך הרבים, לקבל יום-הכפורים הקדוש, בקדשה גדולה ובשמחה רבה וחדוה עצומה.

ואזכה לקיים כל החמשה ענויים ביום-הכפורים בתכלית השלמות פראוי, ולהתפלל כל החמשה תפלות ביום-הכפורים בכונה עצומה ונוראה, ולהתודות בכל מיני ידוים, ולהתחרט על העבר בחרטה גמורה, ולעזב באמת דרפי הרע ומחשבותי הרעות והמבלבלות, ולקבל עלי בקבלה חזקה ונכונה לבל אשוב עוד לכסלה, ולבל אעשה עוד הרע בעיניך כאשר עשיתי, ולשוב בתשובה שלמה לפניך באמת בשמחה ביראה ואהבה, ולבבות הרבה מתוך שמחה.

מלא רחמים, זכנו לקדשת יום-הכפורים האים והנורא והנשגב מאד, פי הוא יום זה גדול וקדוש ונורא ואים ואדיר, יום אחד בשנה, אשר בחרת בו לעמך, לסלח עונותיהם ולכפר פשעיהם ביום הנורא הזה.

ב. לקוטי תפלות ח"ב ה

(על פי לקוטי מוה"רן ח"ב ה, תקעו אמונה)

ובכן תעזרנו ותזכנו לקדשת ראש השנה ויום הכפורים וסכות ושמיני עצרת, שנוזפה לקבל הימים הנוראים הקדושים והטהורים האלו, בקדשה נוראה, בקדשה גדולה מאד, בשמחה ובחדוה רבה ועצומה מאד מאד.

ותעזרנו לקיים כל המצוות הקדושות הנוהגות בימים הנוראים הקדושים הללו, בשמחה גדולה, וביראה, ובאהבה, ובכל טוב, ובכונה עצומה, ובשלמות גדול, עם כל פריטהם ודקדוקיהם וכונותיהם ותרי"ג מצוות התלויות בהם, באופן שנוזפה לתקן כל התקונים הקדושים שצריכין לתקן בימים הקדושים הללו.

ותרחם עלינו, ותעזרנו ותושיענו, שנוזפה לשוב ביותר בתשובה שלמה באמת בעשרת ימי תשובה, ונוזפה לתקן בעשרת ימי תשובה, כל הפגמים שפגמנו בכל השנה כלה, ובפרט פגם הברית.

אנא רחום, ברחמיך הרבים, זכנו להתקדש בקדשה גדולה ונוראה ביותר בעשרת ימי תשובה, אשר בהם אתה נמצא לכל דורשיך באמת, כמו שכתוב: "דרשו ה' בהמצאו קראהו בהיותו קרוב".

כי אתה ברחמיך ובחמלתך הגדולה, נתת לנו מתנה טובה הזאת, אלו עשרת ימי תשובה הקדושים, כי ידעת, כי בשר ודם אנו ומהמר קרצנו, ו"אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא".

עלי כן הקדמת תרופה וצרי למבותינו, ומראשית פזאת הודעת, ומלפנים אותה גלית, ונתת לנו ברחמיך הרבים וחסדיך העצומים בתחלת השנה, עשרה ימים הקדושים הללו מראש השנה עד יום הכפורים, שהם עשרת ימי תשובה, אשר בהם יהיה לנו כח ביותר, לשוב בתשובה שלמה לפניך, ולתקן כל הפגמים, וכל החטאים והעונות והפשעים, של כל השנה כלה.

עלי כן זכנו נא, חננו נא, לכל נאבד חסוֹשֵׁלֹם מתנה טובה הזאת. כי בעונותינו הרבים מתגבר עלינו הפעל דבר גם בעשרת ימי תשובה, עד אשר חלפו ועברו אצלנו כמה שנים בלי

והכל אזפה לבטל עלי ידי התענית הקדוש של יום הכפורים הכלול מכל הימים של כל השנה, כמו שכתוב: "גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יפתבו, ימים יצרו ולו אחד בהם", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה: "זה יום הכפורים".

רחם עלינו, וזכנו לשוב בתשובה שלמה באמת בכל השנה, ובפרט ביום הכפורים הקדוש, ועזרנו להתענות התענית של יום הכפורים בקדשה נוראה ועצומה, ובשמחה וחדוה רבה באמת, באופן שאזפה עלי ידיך לקדש עצמי מעתה, ולידע איך להתנהג בענין התעניות בכל השנה כלה, ולהיות פרצונה הטוב באמת, למען לא אבוש ולא אכלם ולא אכשל לעולם ועד.

מלא רחמים, אתה יודע כמה ימים מתים ופגרים ממש המנחים במקום שמנחים עלי ידי רבוי ועצם פשעי העצומים והרבים מאד שעשיתי מעודי עד היום הזה, אתה יודע איך הוצאתי החיות מימים הרבה באכזריות גדול מאד. ולא די שלא הוספתי על הימים חיות מלמעלה עלי ידי תורה ועבודה, אף גם הוצאתי מהם עצם חיותם לגמרי עלי ידי רבוי עונותי שעשיתי בהם, אשר תקון כל אלו הימים המתים הוא עלי ידי תעניות הרבה, כאשר גלית לנו עלי ידי חמייך הקדושים.

רחם עלי, ועזרני והושיעני ברחמיך העצומים ובחסדיך הנוראים והנפלאים, שאזפה בכח התענית הקדוש של יום הכפורים, ובכח של כל התעניות שתזכני ברחמיך הרבים להתענות בהי, שאזפה על ידם לתקן כל אלו הימים המתים.

ואזפה להתענות הרבה כלי כן, עד שאצטרך להשתמש עם כח של ימי היניקה, בכח החלב שינקתי ממעי אמי, באופן שאזפה להחיות ולהעלות ולתקן כל הימים אשר עברו עלי מיום היותי עד הנה. ואזפה ביום צאתי מן העולם, לבא ולכנס לפניך עם כל הימים של כל ימי חיי בקדשה גדולה, ויהיו כל הימים שלי שלמים וקדושים וטהורים ומתקנים בתכלית התקון פרצונה הטוב, ולא איעול בכסופא קמד.

תשובה שלמה אפלו בעשרת ימי תשובה, אף גם בעונותינו הרבים פמה וכמה פגמים פגמנו לפניך בעשרת ימי תשובה בעצמן, ובכל הימים הקדושים, בראשי השנה, וביום הכפורים, ובספות, ובשמיני עשרת, ובשמת תורה.

פי גם ימים הקדושים הללו לא זכינו עדין לשמור פראוי בלי פגם, ופגמנו גם בהם הרבה מאד, במחשבה דבור ומעשה, בשוגג ובמזיד, באנס ובדצון. ועתה מה יש לי עוד צדקה ולזעק עוד אל המלך, "גדול עוני מנשא", עצמו חטאי מספר, לולא רחמיך וחסדיך אז אבדתי בעניי.

מלא רחמים רבים, זכני מעתה, לחזור ולבקש ולמצא, את כל האבדות שאבדתי, מיום היותי על האדמה עד היום הזה, זכני, עזרני מעתה, להטהר ולהתקדש בקדשה גדולה בכל השנה פלה, וביותר בימים הנוראים הקדושים האלו מראשי השנה עד שמחת תורה.

ותזכנו לתשובה שלמה באמת בעשרת ימי תשובה, לתקן את כל אשר שחתתי, ונזפה אז לתקן פגם הברית בשלמות באמת, לתקן תקון החותם דקדשה.

עד שנזכה ביום הקדוש, ביום צום הכפורים, יום גדול ונורא, שבת שבתון, יום מחילת חטא וסליחת עון וכפרת פשע, לגמר בו גמר תקון החותם דקדשה בשלמות.

ותעזרנו ותזכנו, לקבל יום צום הכפורים הקדוש והנורא מאד, בקדשה ובטהרה גדולה, ובשלמות גדולה.

ונזכה לשוב אז בתשובה שלמה, ולבנות מתוך שמחה וחדוה בשמך הגדול, ולהתודות לפניך בכל מיני ודוים, ולפרט כל חטאתינו ועונותינו ופשעינו לפניך, ולהתחרט עליהם בחרטה גדולה מעמקא דלבא באמת גמור, ולעזב אותם עזיבה גמורה, ולקבל עלינו באמת ובכל שלם שלא לעשותם עוד בשום אפן, ולא נשוב עוד לכסלה, אם און פעלנו לא נוסיה.

ואתה ברחמיך הרבים, תמחל ותסלח ותכפר לנו, על כל חטאתינו ועונותינו

ופשעינו שחטאנו ושעונו ופשענו לפניך, ותתקן ברחמיך כל החותמות דקדשה, ותשים אותנו עמך בית ישראל "כחותם על לבך, כחותם על זרועך", ותחתמנו לחיים טובים ארבים ולשלום, לחיים אמתיים, חיים שנזכה לעשות בהם רצונך באמת, ותחתמנו בספרך של צדיקים אמתיים.

ג. לקוטי תפלות ח"ב ז

(על פי לקוטי מוה"רן ח"ב ז, כי מרחמם ונהגם)

ותעזרנו בכל שנה ושנה, שנזכה לפעל בקשתנו ומשאלותנו לטובה ביום הכפורים הקדוש, שתמחל ותסלח לעונותינו ולעונות עמך בית ישראל, ותעביר אשמותינו בכל שנה ושנה. "סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך, וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד הנה", ושם נאמר: "ויאמר ה' סלחתי כדברך".

סלח נא, מחל נא, כפר נא, על כל חטאתינו ועונותינו ופשעינו שחטאנו ושעונו ופשענו לפניך מנעורנו עד היום הזה, "חנני אלקים כחסדך, פרב רחמיך מחה פשעי. הרב כפסני מעוני, ומחטאתי טהרני. הסתר פניך מחטאי, וכל עונתי מחה".

ונזכה עלי ידי המחילה והסליחה של יום הכפורים לקבל עלי ידי זה קדשת ימי החנפה הקדושים, שהם חנפת הבית. ונזכה להמשיך עלינו בימי החנפה, קדשת הבית המקדש.

ותרחם עלינו, ותבנה לנו את בית קדשנו ותפארתנו במהרה בימינו, ושם נקריב לפניך את קרבנות חובותינו, לטהרנו מעונותינו ולסלח חטאתינו. ונזכה להקריב לפניך בכל יום ויום, קרבנות התמיד בבקר ובערב. ובזכות התמיד של שחר, תמחל לנו על כל העונות של לילה. ובזכות התמיד של בין הערבים, תמחל לנו על כל העונות של היום.

פי אתה יודע גדל הרחמנות שעל ישראל כשהם נופלים בעונות חסו שלום, אשר

אין רחמנות בעולם גדול מזה. כי אתה יודע עצם קדשתנו בשרשנו, ועצם דקותנו ורוחניותנו, שאנו רחוקים לגמרי מעון, ואין עון שיך לנו בכל, ואין אנו יכולין לשא עלינו על משאוי העונות אפלו יום אחד. ועקר הרחמנות הגדול מפל מיני רחמנות, הוא להוציא אותנו מעונות וחטאים ופגמים, אשר רק זה הוא עקר הרחמנות האמתי, ואין שום רחמנות בעולם נחשב לכל פנגד זה הרחמנות.

על־כן ברחמיך נתת לנו את בית־המקדש, לכפר על כל עונותינו. ומעת אשר חרב בית־מקדשנו, חשכו עינינו, ואין אנו יכולים לנקות עצמנו מעונות, כי אין מי שיכפר בעדנו, אשר צרה הזאת גדולה מפל הצרות שבעולם, כאשר נגלה לפניך אדון כל. וכבר חלפו ועברו קרוב לאלפים שנה מיום ההרבן, אשר אנו הולכים תועים וחשכים פיתומים ואין אב.

אדון, הקל עלנו, ושלח ישע לגאֹלנו, חוס וחמל ורחם עלינו, ואמר לצרותינו די. ותמהר ותחיש לגאֹלנו גאֹלה שלמה, בגשמיות ורוחניות, בגוף ונפש ומזון, ותגאֹל ותפדה נפשנו מפל החטאים והעונות והפשעים, ומפל מיני פגמים שבעולם, ומפל התאות והמדות רעות. ותבנה לנו את בית־מקדשנו בנין עולם עדי עד, וישוּבו פהנים לעבודתם, ולויים לדוכנם, וישראל למעמדם.

☪ ד. לקוטי תפלות ח"ב לו ☪
(על־פי לקוטי־מזוהרן ח"ב עג, 'תהלים מסגל לתשובה')

אתה יצרת עולמך מקדם, בשביל ישראל עמך אשר בהם בחרת, וברחמיך הרבים זכית אותנו, ונתת לנו את תורתך הקדושה, על־ידי משה נביאך גאֹמן ביתך, "לחיתנו פהיום הזה", למען נזכה על־ידיה, ליום שפלו טוב וכלו ארץ. ובחסדיך העצומים הוספת לנו חסדים וטובות נפלאות ונוראות, על־ידי כל הצדיקים שבכל דור ודור, אשר כלם עשו אננים לתורה, משמרת למשמרת.

פמה מעלות טובות למקום עלינו, עד אשר זכינו גם זכינו, לחסדים רבים ורחמים גדולים,

"חסדי דוד הנאמנים", אשר הוספת לנו חסד וטוב, ותגדל חסדך אשר עשית עמנו, להחיות את נפשנו, ושלחת לנו מושיע ורב, "משיח אלקי יעקב, ונעים זמירות ישראל", הוא דוד מלך ישראל החי וקיים, אשר כתב לנו ספר תהלים הקדוש והנורא, חמשה ספרים פנגד חמשה חומשי תורה.

מה רב טובך אשר עשית עמנו, מה נשיב לה' כל תגמולוהי עלינו. וברחמיך הרבים גלית לנו: "אשר על־ידי אמירת תהלים, זוכין לתשובה", כי הפץ חסד אתה, ורוצה אתה בתשובתם של רשעים, ואין אתה הפץ במיתתם. על־כן הקדמת תרופה למכותנו, וחוננת אותנו בספר תהלים הקדוש הזה, הפותח לנו כל שערי רחמים, כל שערי התשובה, שהם המשים שערי תשובה, פנגד המשים שערי בינה.

רבנו של עולם, אב הרחמן, זפנו ברחמיך הרבים, שנזכה לעסק באמירת תהלים כל ימינו. ותעזרנו אותי ואת כל בני ביתי בכלל ישראל עמך, שאזכה בכל יום ויום, לומר תהלים הרבה, בהתעוררות גדול, בלב שלם באמת.

ואזכה להטות לבבי היטב, להשמיע לאזני מה שאני מוציא בפי, באפן שאזכה למצא עצמי בכל דרגא ודרגא בתוך פסוקי תהלים הקדושים, הפלולים מפל נשמות ישראל, ומפל המדרגות שבעולם, מן תכלית מדרגה העליונה, עד תכלית דיוטא התחתונה.

אשר כל הנופלים והרחוקים בתכלית הרחוק, כלם יכולים למצא את עצמם בתוך ספר תהלים. וכל אחד יכול לעזור לבבו לשוב בתשובה שלמה להשם־יתברך על־ידי אמירת תהלים, ולבא להשער של תשובה השיך לו, שהוא מכון פנגד האות שלו שיש לו בארבעים־ותשעה אותיות של שמות שבטי־יה, שהם ארבעים־ותשעה אותיות, פנגד ארבעים־ותשעה שערי תשובה שאנו צריכים לשוב על־ידם להשם־יתברך.

עד שנזכה על־ידי־זה, שהשם־יתברך ישוב אלינו בתשובה שלמה, לרחם עלינו בחסדים רבים ורחמים גדולים, לסייענו ולעזרנו בכל־עת להתקרב אליו יתברך תמיד, מפל המקומות שנפלטנו בהם, ולשוב אליו בתשובה שלמה, תשובה על תשובה תמיד.

אנא אבי אב הרחמן. כל דרכי עצותיך אשר גלית לנו על־ידי צדיקיך האמתיים, בכלם פגמתי

בהם הרבה, כאשר אתה ידעת. אבל אני יודע ומאמין באמונה שלמה, שבאמת אי-אפשר לקלקל עצותיך בשום אופן בעולם. עליכן עדין אני עומד ומצפה לישועה שלמה בכליעת, שתקרבני אליה, ותחזירני בתשובה שלמה לפניך, עליידי כל הדרכים והעצות הנפלאות והנוראות התמימות והפשטות, אשר גלית לנו עליידי צדיקיך האמתיים, באופן שאזכה מעתה להיות כרצונך הטוב תמיד.

רבוננו של עולם, זמני להיות רגיל מאד באמירת תהלים הרבה בכל יום, בכונה גדולה, בהתעוררות נפלא, בכונת הלב באמת, עד שאזכה עליידייזה להרגיש כאב עונותי, ולשוב עליהם בתשובה שלמה.

ואזכה לשמחה גדולה עליידי אמירת תהלים, ולעורר עלי כל העשרה מיני נגינה שנאמר בהם ספר תהלים, שהם רפואת ה' בת-מלך, שהיא כנסת-ישראל, ונגינותי אנגן כל ימי חי על בית ה'. בקול רנה ותודה. כי טוב ה', כי לעולם חסדו."

☪ ה. לקוטי תפלות ח"ב נד ☪

(על-פי לקוטי-מזמורי ח"ב סו, 'הצדיק הוא מקרב לעשות תשובה בעד ישראל')

עשה למען שמך, וקדש את שמך, והיה עמנו ועזרנו, שנזכה מהרה לשוב אליך באמת ולב שלם, ובפרט בימים הנוראים הקדושים והמאיימים מאד מאד, שהם ימי אלול, וראשי השנה, ועשרת-ימית-שובה, ויום-הכפורים, שהם ארבעים ימי רצון, שבהם נתרצית למשה רבנו עליוהשלום, ונתת לנו את הלוחות [שניות] האחרונים.

עד שביום האחרון נתרצית לו בשלמות, ואמרת לו בשמחה 'סלחתי בדברך', ונקבע ליום מחילה וסליחה לדורות, הוא יום-הכפורים הקדוש והנורא והנשגב, יום אחד בשנה. והכל עשית למען שמך הגדול והקדוש שנקרא עלינו.

רחם עלינו, ועזרנו והושיענו, שנזכה לקבל הימים הקדושים הנוראים הללו בקדשה ובטהרה גדולה, ונזכה לשוב בהם בתשובה שלמה באמת, ולקבל עלינו באמת ובלב שלם, ליכך בדרךיך, ולקיים מצותיך, ולעסוק בתורתך באמת, כל ימי חיננו, ולהתפלל בכונה שלמה. ונשפך לבנו פנים נכח פני ה', פלגי מים תרד עינינו, על חטאתינו ועונותינו ופשעינו, ועל רבוי צרותינו.

עד אשר נזכה לרצות ולפייס אותך, שתמחל ותסלח ותכפר לנו, את כל חטאתינו ועונותינו ופשעינו, שחטאנו ושעונו ושפשענו לפניך, ותעקר ותשבר ותבטל, כל הגזרות שאינם טובות מעלינו, הן אותם שכבר נגזרו, הן אותם שרוצים לגזר הסיושלום, עד שנזכה שיתגדל ויתקדש שמך הגדול על ידינו תמיד.

וכשם שענית למשה רבנו ואמרת לו ביום-הכפורים בשמחה 'סלחתי', כן תתרצה ותתפייס לעמך ישראל ביום-הכפורים, ותענה ותאמר להם 'סלחתי' בשמחה וחדוה רבה, ויגדל שמך עד עולם.

עד שנזכה במחרת יום-הכפורים - שיהיה ראוי לקרותו "שם השם" באמת לאמתו, עליידי שיגדל בו שם השם לנצח עליידי המחילה והסליחה של יום-הכפורים, ועליידי בטול כל הגזרות וכל הצרות מעלינו, שאז דיקא שמך הגדול בשלמות, כאשר הודעת לנו עליידי חכמיך הקדושים זכותם יגן עלינו.

ונזכה עליידייזה, לקבל ימי חג הסופות ושמיני-עצרת ושמחת-תורה, בשמחה וחדוה גדולה, בקדשה ובטהרה, ביראה ואהבה, ולקיים כל המצוות הנוראות הנוהגות בימים האלו, בשלמות גדולה, ובשמחה עצומה בשמך הגדול והקדוש, "אשמחה ואעלצה בך, אזמרה שמך עליון. יודו שמך גדול ונורא, קדוש הוא."

☪ ו. לקוטי תפלות ח"ב נז ☪

(על-פי שיחות-הר"ן ח"ב פז, 'לפי הבכיה בימים הנוראים כן יש לו אתרוג נאה')

"שמעה תפילתי ה', ושועתי האזינה, אל דמעתי אל תחרש, כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי. סורו ממני כל פועלי און, כי שמע ה' קול בכי". רבוננו של עולם, מלא רחמים, שומע קול בכיות עמו ישראל ברחמים, עזרנו לבבות הרבה בכל יום ויום, בלב נשבר ונדפה באמת, בלב נשבר הבא מתוך שמחה.

עזרנו שאזכה לבכות לפניך בכליעת בדמעות שלישי כבן הבוכה לפני אביו, על גדל רחוקי ממך, באפן שיהמו מעיך ויכמרו רחמיך האמתיים עלי, והשיבנו אליך בתשובה שלמה מהרה.

רבוננו של עולם, בעל הרחמים, מלך מתרצה בדמעות, אתה יודע עצם הרחמנות שעלי, וכמה וכמה אני צריך לבכות לפניך על גדל רחוקי ממך בלי שעור כאשר אתה ידעת.

לקוטי תפלות - יהוי ביום הכפורים

י. לקוטי תפלות ח"א פט

(על-פי לקוטי-מוה"ר ח"א קעת, 'יהוי דברים')

"אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו. כי יעמד לימין אביון להושיע משופטי נפשו". רבנו של עולם, חנון המרבה לסלח, הרוצה בתשובה, למדני איך להודות לך עתה, ואיך לשמח נפשי עתה, באפן שאזכה עליידי השמחה להתודות לפניך, ולפרט את כל הטאי לפניך, שעשיתי מעודי עד היום הזה, באפן שאזכה לשוב אליך באמת.

רבנו של עולם, אב הרחמים, אתה יודע כי חדוה תקועה בלבי מסטרא חדא ועציבו מסטרא חדא, וגדל השמחה והחדוה שיש לי לשמח על חלקי הוא בלי שעור וערך ומספר, אשר זפיתני ברחמיך הרבים להיות מזרע ישראל, עם הנבחר מכל העמים ומרממים מכל הלשונות, אשר אתה מחבב אותנו בכל לשונות של חבה, ואתה אוהב עמך ישראל אהבה רבה ואהבת עולם לעולמי עד ולנצח נצחים.

ומאהבתך ומחמלתך את עמך ישראל, הרבית לנו תורה ומצות, אשר אין קץ להשמחה שיש לנו לשמח ולשיש ולגיל מאד בכל מצוה ומצוה, המשיבין את הנפש ומשמחין את הלב, כמו שכתוב: "פקודי ה' ישרים משמחי לב".

אבל מרבוי עונותי ופשעי העצומים, נופלים עלי בכליעת עצבות ודאגות ומרה שחורה, "כי עוני אניד אדאג מחטאתי".

ואתה יודע, כי זאת העצבות והמרה שחורה מזיק מאד לעבודתך, כי מחמת העצבות נטמטם לבי ונתבלבל דעתי, עד שאיני יכל להתעורר לשוב אליך באמת. ואפלו להתודות לפניך ולפרט חטאי ולפרש שיהתי לפניך, קשה מאד וכבד עלי, מחמת שנטמטם לבי עליידי העצבות והמרה שחורה.

ואזכה להלביש את נשמתי בבגדים נקיים וטהורים, ואזכה לעשות תשובה שלמה באמת, ובפרט בימים הקדושים. ואזכה לכבס ולטהר כל הכתמים והלכלוכים שלכלכתי את נשמתי עליידי עונותי הרבים, ואבכה לפניך בכל לבי בכל יום באמת, עד שאכבס בגדי נשמתי.

ואזכה להמשיך לבנונית מקדשת יום הכפורים עליידי תשובתי באמת, ויקים בנו: "אם יהיו חטאיכם פשנים כשלג ילבינו, ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו". ותבנה לנו בית-מקדשנו, "והשב את העבודה לדביר ביתך", ושם נעבדך ביראה ובאהבה, ונזכה לקדשת לשון של זהורית שהוא מלבין את כל עונות עמך בית ישראל.

ט. תפלות הבקר יא

(על-פי לקוטי-הלכות' ציצית ב)

הבנויה ע"פ ליקו"מ ח"ב יב, 'ואיה הששה לעולה')

וזכני לקדשת יום-כפורים, שאזכה לעשות תשובה שלמה על כל מעשי הרעים, ואזכה לקבל עלי קדשת יום-כפורים הקדוש, בקדשה ובטהרה ובתשובה שלמה.

ואתה ברחמיך, תעורר ותסלח לכל פשעינו, לקים מקרא שכתוב: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו". ויהיה נראה לפניך אפרו של יצחק אבינו שגלה העצה הקדושה: "ואיה הששה לעולה".

ואזכה ביום-הכפורים הקדוש, להתעטף בציצית כל היום, שעליידייה יתכפרו כל העונות שלי ושל כל עמך בית ישראל.

ונזכה, שגם אתה תתברך, תתעטף בטלית לבן, שהוא טלית של רצון, ותסדר השלש-עשרה מדות של רחמים עליידי הציצית, ותמלא עלינו רחמים ורצון וסליחה וכפרה, ותכפר לנו על כל עונותינו, "כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישראל בכל דור ודור, כי אין לנו מלך מוחל וסולח אלא אתה". "ברוך ה' לעולם ואמן ואמן".

על-כן באתי לפניך מלא רחמים, אדון השמחה והחדוה, שתרחם עלי ותלמדני איך לשמח נפשי בכל-עית.

כי כבר למדתנו ברחמיך הרבים עלידי צדיקים הקדושים: שאפלו אם האדם הוא כמו שהוא, אפלו אם עשה מה שעשה, וגם עתה הוא כמו שהוא. אה-על-פי-כן באשר הוא שם, הוא מחיב להכריח עצמו בכל הפחות להרחיק העצבות ולשמח את נפשו בכל-עית, על אשר זכה על-כל-פנים להיות מזרע ישראל.

וגם צריך לחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקודות טובות מפל המצות הרבות שזכה לעשות מעודו, כי כל אחד ואחד מישראל יש לו מצות רבות, כי אפלו פושעי ישראל מלאים מצות פרמון. ובזה ראוי לשמח ולשוש הרבה כל אחד מישראל, אפלו הפחות שבפחותים והגרוע שבגרועים.

מרא דעלמא כלא, אדון הנפלאות, אבי אב הרחמן, אשר עז וחדוה במקומך. היה בעזרי והושיעני, שאזכה לאסף ולקבץ כל חלקי השמחה מפל המצות והנקודות טובות שזכיתי ברחמיך מעודי עד היום הזה, ויתקבצו אלי כל חלקי השמחות האלו יחד, ויתגברו בכל עז על העצבות והמרה-שחורה של עונותי הרבים.

עד שאזכה עליידי-זה לשמח בכל עז תמיד. ואזכה להתגבר ולהתחזק בשמחה וחדוה תמיד, בכל מיני דרכים ועצות, אשר למדתנו עלידי צדיקיך הקדושים.

ותעזרני להתגבר בשמחה גדולה כלי-כך, עד שאזכה לרקד מחמת שמחה.

ותזכני לשמחה של מצוה תמיד, הן לשמח בשמחת חתנה של מצוה לשמח חתן וכלה הפשרים, הן לשמח בשאר שמחות של מצוה.

ותהיה בעזרי ותושיעני תמיד להיות שמח בכל-עית בשמחה של מצוה, בחדוה

גדולה ובשמחה רבה כלי-כך, עד שאזכה לרקד הרבה מחמת שמחה.

ואזכה לשמח ולרקד כלי-כך, עד שאזכה לילך ולעבר בכל קומת השמחה והרקודין, שכלולה מרמ"ח אברים ושס"ה גידין, כי השמחה היא שרש נקדת כל התרי"ג מצות שבתורה, כמו שכתוב: "פקודי ה' ישרים משמחי לב".

זכני ברחמיך הרבים, שיתלהב בי השמחה של כל הנקודות טובות האמתיות שבי, מפל המצות אשר זכיתני מעודי בהסדיך הגדולים.

עד אשר תאיר השמחה באור גדול ונפלא, עד אשר יתבטלו עליידי-זה החשך והמניעה והדאגה והעצבות של רבוי החטאים והעונות והפשעים העצומים שהטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך מנעורי עד היום הזה.

ואם הם רבים ועצומים מאד מאד, עם כל זה מדה טובה מרבה, ובכחך הגדול אתה יכל להוסיף אור גדול בהשמחה של המצות והנקודות טובות שבי, עד אשר יתגברו על החשך והדאגות והעצבות של רבוי העונות שלי, עד שיתבטל הרע לגבי הטוב, שיתבטלו עצבות העונות כנגד שמחת המצות.

ואזכה לשמח ולרקד הרבה בשמחה של מצוה תמיד, עד שאזכה לשמחה שלמה באמת, ולהשלים כל קומת השמחה והרקודין בשלמות באמת.

ועל-ידי-זה תזכני ברחמיך הרבים, להתודות לפניך בכל-עית ולפרט את כל חטאי בפרוש, בפה מלא. ואל ימנעני מזה שום מונע ועכוב, ואל יעבירני השכחה לשכח איזה חטא מלפרטו לפניך, ואל יבלבל אותי מזה שום בלבול, רק אזכה להתודות לפניך באמת ולפרט את החטא בפרוש.

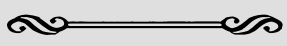
ואתה מלא רחמים, תהיה בעזרי, שאזכה עליידי ודוי דברים לבנות ולהשלים

הוצאות הגליון נתנדב

לכבוד רבנות אנשי-ש'לומנו היקרים

שזכו למסר נפֿשם וגופם וממונם, ונסעו מפֿל קצוות-תבל, והסתובבו זמן רב בגלויות ממדינה למדינה בין הגבולות - והרבה מאד שזכו להגיע ולהסתובב סמוך ונראה לגבולות מדינת אוקריינא הנעולים וסגורים - בהשתוקקות ופסופין וגעגועים ורצונות אדירים, בתקוה שיפתחו הגבולות מרגע לרגע מעל-הטבע, ולהגיע לרבנו הקדוש זיע"א לאומאן על ראש-השנה - ואכן זכו לקדש שם-שמים, ולפאר ולרומם שם הצדיק-האמת, בכל העולם פלו פפשוטו ממש - וזכו בכל התקונים של הראש-השנה של רבנו הקדוש, להם ולדורותיהם ולדורות דורותיהם, ולכל בני-ישראל - ומי שלא ראה קדושי-השם הזה, לא ראה קדושי-השם מימיו!

ויהי רצון שיתקיים בקרוב: ובכן יתקדש שמך ה' אלקינו, על ישראל עמך, ועל ירושלים עירך, ועל ציון משכן כבודך, ועל מלכות בית דוד משיחך, ועל מכונך והיכלך:

ולכבוד רבנות אלפי אנשי-ש'לומנו היקרים

שזכו להשתתף בכל הקבוצים הקדושים של רבנו הקדוש זיע"א בראש-השנה - בארץ-ישראל, ובחוץ-לארץ - וזכו להרגיש בפעל: "אז ס'איז בוודאי יא דא" [בוודאי ישנו], שרבנו הקדוש נמצא אתנו בכל קבוצינו, ושלא חסר פלום מבית המלך, מפל התקונים הנוראים והנפלאים שרבנו הקדוש פועל אתנו ועל-ידנו בראש-השנה - ו"מיני ומיניה יתקלס עילאה" (סוטה מ.), גם מאלה שזכו להיות אצל ציונו המצינת באומאן, וגם מאלה שזכו להיות אצל שאר הקבוצים הקדושים - "ראוי לו לשמח מאד מאד!" - "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, כי חדות ה' היא מעזכם!"

את הדבור בתכלית השלמות. ועל-ידי-זה יתעורר הקול העליון ויתיחד עם הדבור ביהוד שלם, באפן שיתתקנו על-ידי-זה כל הטאי ועוני ופשעי שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניה מיום היותי עד היום הזה, ותמלא כל השמות שפגמתי בשמך הגדול.

רבנו של עולם, רבנו של עולם, מי ישום לי פה לדבר עתה, לפרש עתה כל שיהתי לפניה, איך לוקחין כח עתה לשפך לבי במים נזכח פניה ה'.

רבנו של עולם, מלא רחמים, "מלפי ואלקי, אליך אתפלל". למדני איך לנצח אותך, שתחזירני בתשובה שלמה לפניה באמת.

אבי עזרי גואלי ופודי, הצופה להטיב אחריתי, עזרני ברחמיך העצומים ובישועתך הגדולה ובדרכי עצותיך הנפלאות, שאזפה להיות בשמחה תמיד. "שמח נפש עבדך, כי אליך ה' נפשי אשא".

יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם

על כל החסדים הנוראים והנפלאים אשר גמלת אתנו בנסי-נסים עין-בעין במתנת-חנם מאוצר המנצר בדרך לרבנו הקדוש זיע"א לאומאן על ראש-השנה ובדרך חזרה לארצנו הקדושה באויר - ביים - ביבשה במדבריות בשדות וביערים - בין גבולות שבע מדינות -

(בחינת: ה' שבעה מקומות של מים" - "אלע זיבן ערליי וואסערן". בספורי-מעשיות מבערגער ועני)

אלו פיננו מלא שירה פים, ולשוננו רנה כהמון גליו - אין אנחנו מספיקים להודות לך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, ולברך את שמך מלכנו - על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, הטובות נסים ונפלאות שעשית עם אבותינו ועמנו: